Türkiye ve
Türkiye Kürdistanı
Sol Birliği'nin
aylık yayın organı

15 Mart 1988
Yıl 3, Sayı 35
Fiyatı 1.-DM

SOL BİRLİK

İnsan hakları
ve
demokrasi için
birlikte
mücadele

Türk-İş eylemine işçilerin büyük desteği

Yemek boykotuna 1,5 milyon işçi katıldı

Sadaka niteliğindeki "ek zam" kararının açıklanmasıyla birlikte işçi sınıfından yükselen sese kulak vermek zorunda kalan Türk-İş yönetimi, "siyasi iktidarın ve sermaye çevrelerinin dayatmacı buyurganlıklarını kırmak ve sendikal özgürlükleri kazanmak amacıyla Mayıs ayına kadar serpiştirilen ve Türk-İş'e bağlı tüm sendikaların katılmasının planlandığı bir dizi eylem kararı aldı.

Bunların ilk aşaması olan 7 bölge temsilciliğinde işçi temsilcileriyle yapılan bölge toplantılarının ardından, 11 Mart'da 1,5 milyon işçinin katılımıyla gerçekleşen ülke çapındaki yemek boykotu işçi sınıfının demokrasi mücadelesindeki en kararlı unsur olduğunu bir kez daha gösterdi.

1987 Eylem Yılı

12 Eylül koşullarında işçilerin yaşam düzeylerinin gerilediği, işçi ve sendikal hakların gasp edildiği koşullarda, Türk-İş tabanından yükselen haklar için harekete geçme isteği yönünde 1986 Aralığında yapılan 14. Genel Kurul'da, 1987 yılı işçi ve sendikal haklar için eylem yılı ilan edilmiş ve oy birliği ile bir "sonuç bildirgesi" kabul edilmişti. Bildirge'de 1982 Anayasası ile yitirilen, kişi hak ve özgürlüklerini ortadan kaldıran yasaların değiştirilmesi ve 2821 ve 2822 sayılı sendikalar, toplu iş sözleşmesi, grev ve lokavt yasasının derhal yürürlükten kaldırılması istemleri dile getirilmişti. 14. Genel Kurul ve ardından yapılan Başkanlar Kurulu Toplantısı'nda işçi ve sendikal haklardaki kayıplar geri alınana kadar devam etmesi düşünülen ve bir dizi eylemi içeren bir program kabul edilmişti.

Türk-İş yönetimi 1987 Mart'ında belirlediği eylem planı ile, "Konfederasyon ve üye örgütlerce yurtdüzeyinde ya da öncelikli sektör, işkolu işyerinde işi süreli yada süresiz biçimde durdurma da dahil, tüm illerde eylem komiteleri kurulması, ekmek, barış, özgürlük mitingleri düzenlenmesi, grevlerle ve lokavtlara karşı etkin dayanış-

Devamı 5. sayfada

Sol Birlik Açıklaması

İNSANLIK ONURU İŞKENCEYİ YENDİ

Diyarbakır Askeri Cezaevi' nde bulunan 2000'e yakın siyasi tutuklu ve hükümlünün on beş maddeden oluşan isteklerinin yerine getirilmemesi üzerine 10 Şubat günü başlattıkları açlık grevi, Milli Savunma Bakanlığı'nın askeri cezaevindeki tutuklu ve hükümlülerin istekleriniz kabul edildiğini açıklaması üzerine sona erdirildi.

Uluslararası Af Örgütü'nün Şubat ayında yayınladığı raporda insan hakları bakımından faşist Şili ve ırkçı Güney Afrika Cumhuriyeti'yle aynı sırada yeralan ülkemizde, rejim, baskı, aşağılama ve işkencenin en katmerlisini hep cezaevlerinde uyguladı. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin de altında imzası bulunan Birleşmiş Milletler'in "cezaevlerindeki tutuklu ve hükümlülere karşı uyulması gerekli asgari standart kurallar"da, ırk, renk, dil, din, politik yada diğer görüşler, ulusal ya da toplumsal köken bakımından herhangi bir ayrıcalık gözetilmeyeceği", "tutuklulara kendi elbiselerini giymesine izin verilmiyorsa verilen elbiselerin hiçbir şekilde küçültücü olmayacagı" ve "bedensel cezalandırma ve karanlık bir hücrede hapsederek cezalandırma gibi insanlık dışı ve onur kırıcı cezaların yasaklanması" hükümleri açıkça yeralmasına rağmen, "küçültücü ve onur kırıcı tek tip elbise" uygulamasına karşı çıkan tutuklu ve hükümlüler duruşmalara çıkarılmadı, hücre cezasına çarptırıldı, görüş ve iletişim yasağı kondu, hastaneye götürülmedi.

Faşist rejimin bu uygulamalarına karşı cezaevlerinde verilen direniş, Diyarbakır Askeri Cezaevi'nde bulunan Kürt tutuklu ve hükümlülerin görüşmeye gelen yakınlarıyla Kürtçe konuşmalarının yasaklanması üzerine başlattıkları açlık grevinin başarıya ulaşmasıyla yeni bir boyut kazandı.

Yıllardır "insanlık onuru işkenceyi yenecektir" diyerek tek tip elbise uygulamasına ve cezaevlerindek insanlık dışı uygulamalara karşı mücadele eden siyasi tutuklu ve hükümlüler, Diyarbakır Askeri Cezaevi'ndeki bu onurlu direnişin başarıya ulaşmasıyla "mavi kefeni" yırtmakla kalmadılar, cezaevi koşullarında bile verilen mücadelenin başarıya ulaşabileceğinin, başarıya ulaşmadaki yegane yolun ortak mücadeleden geçtiğinin güzel bir örneğini verdiler.

12 Eylül rejimi tüm Türkiye ve T.Kürdistanı'nı 50 milyonluk bir cezaevine çevirmek hedefiyle yolda çıktı.

Devamı 7. sayfada

İŞCİ HAREKETİNİ GÜÇLENDİRMEK

Daha Türk-Iş'in eylem kararları ve toplusözleşmelere ilişkin toplu grevleri de içeren ilke kararları belirlendiğinde tekelci patronların sözcüleri feryada başlamışlardı. "12 Eylül'e geri dönülmek isteniyordu" ve gereken hemen yapılmalıydı. Üstelik, muhalefet partileri de çalışma yaşamındaki kısıtlamalarla ilgili anayasa değişikliği için işbirliğine gitmekten sözetmişlerdi. Gereken yapıldı, bu saldırıların eşliğinde Türk Iş eylem kararlarıyla ilgili soruşturmalar açıldı, sendikalara tehditler savruldu. Işçi sınıfının dostu düşmanı Il Mart gününü beklemeye başladı.

Eylemlere, işci toplantılarında "Işçiler elele genel greve". "Genel grev hakkımız söke söke alırız" diyerek hazırlanan işçiler, 11 Mart'taki ülke çapındaki yemek boykotu eylemine 1,5 milyonluk katılımla tam bir destek verdiler. Böylece, işçi ve sendikal hareketin bu aşamadaki birlik ve kararlılık düzeyi ve direnişin kamuoyundan gördüğü destek işçi hareketini bölmeyi, baskı ve tehditle işçi eylemini geriletmeyi hedefleyen hükümeti ve tekelci patronların saldırısını geriletebildi.

Ülke çapındaki bu eylemle işçi haklarını ve sendikal özgürlüklerini savunan işçiler, aynı zamanda, 12 Eylülcü yasalar, baskı ve tehditlerle yığınları politika dışında tutma stratejisinde de yeni bir gedik açtılar. Işçilerin eyleminin birlik ve yığınsallığı işçi sınıfının demokrasi mücadelesindeki gücünü bir kez daha ortaya koydu.

Bu kez, bu en haklı, en meşru işçi eylemini "yasa dışı" göstermek isteyenler meydana çıktılar. Özal, "sendikaların kanun dışı eylemlerine karşı yargı harekete geçer. Genel grev yapamazlar" diyerek, işçi eyleminin yükselmesi, demokrasi güçlerince desteklenmesi "tehlikesine" karsı gereken uyarıları yapmış oldu. Ancak, işçi ve emekçilerin yaşam koşullarındaki gerilemeler, sendikal hakları üzerindeki yasaklar o kadar açık ve kamuoyuna mal olmuş durumdaydı ki, hakları için harekete geçen her toplumsal gücü "yasa dışı" gösterme demogojisi de artık işe yaramıyordu. Nitekim, SHP Genel Başkanı Erdal Inönü de "Elbette yasaları zorlayarak vatandaşın tepkisi ortaya çıkacaktır. Bugün Türk Iş'in yapmakta olduğu yemek boykotu eylemi bundan başka bir şey değildir.Yemek boykotu bir başlangıçtır" diyerek Türk Iş'in eylemine destek veriyordu.

SOL BİRLİK

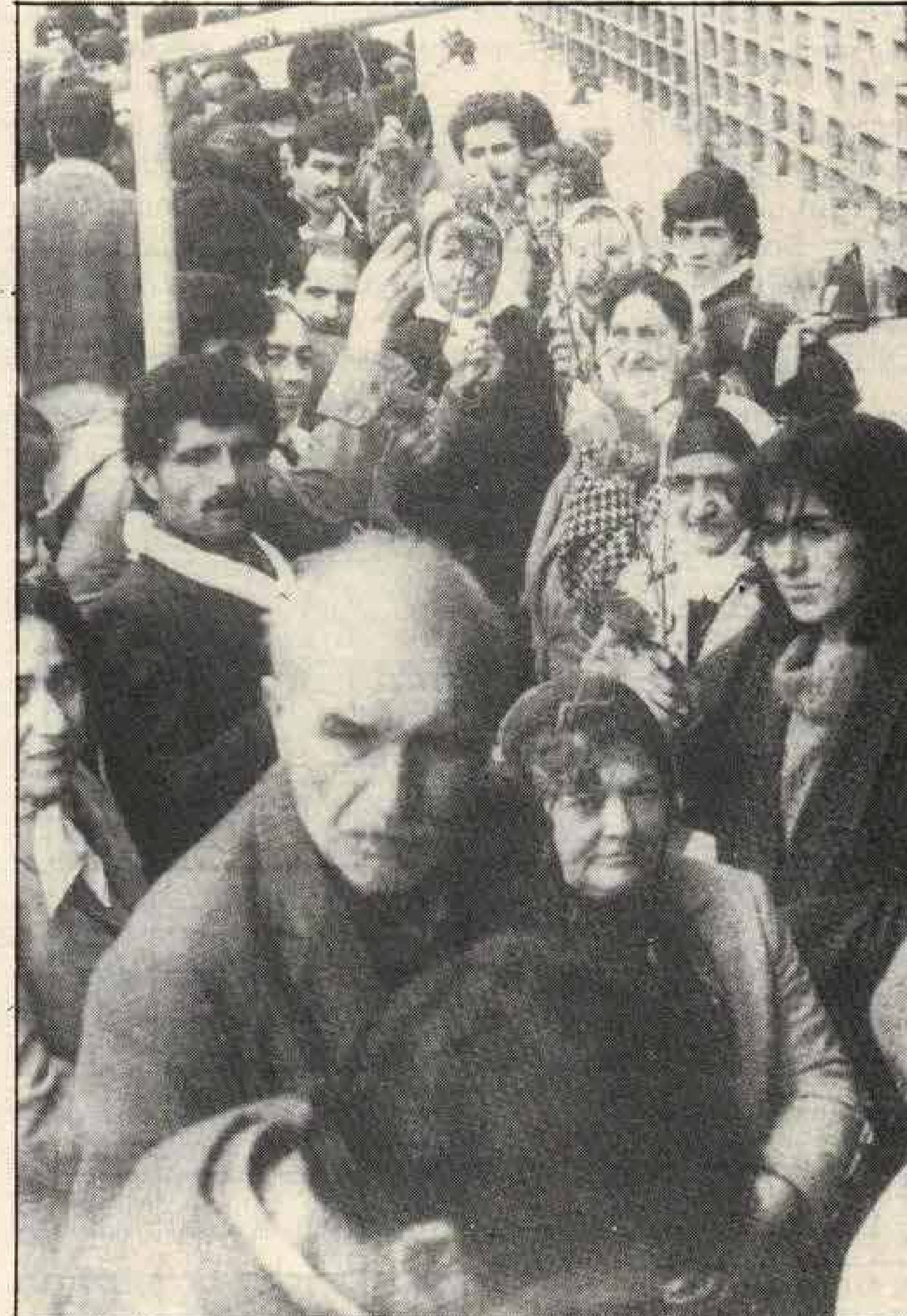
Devamı 7. sayfada

Diyarbakır Cezaevi'ndeki açlık grevi başarıyla sona erdi

Diyarbakır Askeri Cezaevi' nde bulunan 2 bine yakın siyasi tutuklu ve hükümlünün, cezaevindeki işkenceye, insanlık dışı yaşam koşulları ve uygulamalara, görüşmelerde aileleriyle Kürtçe konuşma yasağına karşı 10 Şubat'ta başlattıkları açlık grevi başarıyla sona erdi.

Diyarbakır zindanlarında başlatılan onurlu direniş kısa zamanda diğer cezaevlerinne de yayıldı, başta tutuklu ve hükümlü yakınları olmak üzere kamuoyunda büyük destek gördü. Tutuklu ve hükümlü yakınları, Diyarbakır Askeri Cezaevi'ndeki insanların sistemli olarak yokedilmek istendiğini, işkencenin, insanlık dışı uygulamaların günlük yaşamın bir parçası haline getirildiğini, görüşmelerde Kürtçe konuşulmasına izin verilmediğini belirterek açlık grevine başladılar, zindanlarda direnenlerle dayanışmanın yeni örneklerini gösterdiler. Bunları, Sağmalcılar 2, Aydın E tipi, Metris, Malatya, Eskişehir ve diğer cezaevlerinde bulunan si-

Devamı 7. sayfada

Öğrenciler derneklere yönelik baskılara karşı çıkıyor

Kurulduktan beri her türlü engellemeyle karşılaşan öğrenci derneklerine yönelik baskılar, dernek yöneticisi öğrencilerin gözaltına alınmasi ve bazı derneklerin kapatılmasıyla sürüyor. Rejim ve polisin, derneklerin kamuoyundan gördüğü desteği ve saygınlığını zedelemek için, onları 'yasa dışı' gösterme yönünde operasyonlar düzenliyor. Bu yolla derneklerin meşruluğuna, demokratik öğrenci hareketinin haklı mücadelesine gölge düşürülmek isteniyor.

Üniversite öğrencilerinin demokratik üniversite mücadelesinde önemli kazanımları, dernekleri, baskı ve tehdidle çalışamaz hale getirilmek, öğrenciler kısıtlı da olsa bu örgütlerinden mahrum bırakılmak isteniyor.

Geçtiğimiz ay içinde, Ankara ve Istanbul'da yüzlerce öğrencinin göz altına alınmasıyla yoğunlaşan saldırı-

Devamı 7. saytada

8 Mart Uluslararası Kadınlar Günü

Dünya emekçilerinin uluslararası birlik ve dayanışmasının simgesi olan günlerden biridir 8 Mart Uluslararası Kadınlar Günü.

8 Mart 1857'de Amerika Birleşik Devletleri'nde kadın tekstil işçileri, onbinlerce emekçi kadın düşük ücretlere, insanlıkdışı çalışma koşul. larına ve 16 saatlik işgününe karşı direnişe geçtiler. Greve başlayan işçi kadınlara atlı polisler acımasızca saldırdılar. Kadınlar onlarca yaralı verdi direnişlerinde.

Ama onlar unutulmadılar. 1910 yılında, Birinci Dünya Savaşı öncesi Kopenhag'da biraraya gelen dünyanın dört bir köşesinden anti-emperyalist, savaş karşıtı işçi, emekçi, aydınlar kadınlar "Sosyalist Kadınlar Kongresi'nde 8 Mart'ı Dünya kadınlar günü olarak benimsediler. Alman ve dünya işçi sınıfının, dünya kadın hareketinin yiğit savaşçısı Clara Zetkin "Kadın ve erkek işçilerin, kol ve kafa işçilerinin savaşlarında ortak oldukları vurgulanmalı, kadınların kurtuluşunun ekonomik, demokratik ve politik yönleri savunulmalıdır" diyerek, 8 Mart'ı Dünya Emekçi Kadınlar Günü olarak önerdi.

O günden bu yana dünya kadınları her koşulda, tarihin her aşamasında birlik, savaşım ve dayanışmalarını güçlendirerek 8 Mart'ları karşıladılar. Her 8 Mart dünyanın neresinden olursa olsun işçi, emekçi ve tüm kadınların eşitlik, ilerleme, ekmek ve özgürlük savaşımlarında daha bir güçlendikleri savaşım günleri oldu, oluyor.

Dünya kadınları, 20, yüzyılın son çeğreğinde birlik ve savaşımlarını **"Nükleer silahsız 2000 yılına doğru-barış, eşit. haklar, gelişme için"** belgisi etrafında gücclendiriyorlar. Onların "Yaşamın ve insanlığın geleceğini bir nükleer savaş tehdidine karşı korumak sürekli ve kalıcı barışı sağlamak, halkaların ulusal bağımsızlık, egemenlik, gelişme, adalet ve toplumsal ilerleme hakkını, kadınların eşitliğini garantı altına almak..." yolundaki çağrıları dünya kadınlarının ortak savaşımının merkezinde duruyor.

Ülkemiz kadınlarının dünya kadınları, dünya kadın hareketi ile kopmaz, koparılamaz dayanışma ve savaşım birlikteliği, onların ortak savaşımın yanında, onun bir parçası olan özgül koşullarda verdiği zorlu, kararlı ve yılmaz çabaları ile birleşiyor, güçleniyor.

Ülkemiz kadınları birçok ülkede olduğu gibi 8 Mart'ları bayram günü olarak kutlayamıyor. Dahası kadınlarımıza 12 Eylül askeri rejimi ile 8 Mart'lar unutturulmak isteniyor.

12 Eylül askeri diktatörlüğü işçi sınıfına, emekçilere ve onlar içinde kuşkusuz özelliklede kadınlara en ağır koşulları dayattı. Rejim, hayatın her alanında analara, kadınlara, genç kızlara acılı, baskıcı, zorlu yılları getirdi. Kadınların uzun yıllar boyunca verdikleri mücadeleler sonucu elde ettikleri sosyal-medeni ve demokratik hakları birer birer ellerinden aldı; 8 Mart "birlik dayanışma" gününde biraraya gelmelerini yasakladı.

Rejimin anlara armağanı, evlatlarını ölüm cezalarına, zindanlara göndermek, oğullarının, kızlarının, kocalarının işkence altıdaki haykırışlarını gece-gündüz dinletmek oldu. Işçi, çalışan kadına "işsizliği", köylü kadına "gübresizliği, topraksızlığı", aydın kadına "bilimsizliği, evinde oturmayı" armağan etti. Rejim, kadına sekiz çocuğu ile bir odalı gecekondusunu çok gördü, buldozerleri binlerce gecekondunun üzerine sürdü. Kürt ananın gözü önünde "kocan nerede?" diyerek polisin, gelinin ırzına geçmesinin yüzlerce örneğini gösterdi. Askeri dikatörlük üniversiteli, liseli genç kzlara "polisle işbirliğini" dayattı, çocuğuna ekmek alamayan kadına kurtuluşu, boyalı basındaki sistemli haberleri, özendirmeleri ve bu yolla yasallaştırmalarıyla "gizli-açık fuhuşta" gösterdi.

Tabii bu arada Başbakan'ın eşi Semra Özal eliylede "Türk Kadınını Güçlendirme Vakfı" adı altında, kadınlar konusunda ne de duyarlı(!) olduğunu göstermeyi de ihmal etmedi. Iyi bir eş örnek bir Türk aydın kadını(!) Semra Özal'ın kıydığı nikahlar basında boy boy yeraldı.

Tüm bu olumsuz, zorlu koşullara karşın ülkemizde kadınlar artan bir hareketlilik içindeler. Toplumda, yine kadınların ciddi çabaları, ilerici, demokra t kesimin desteğiyle "kadının toplum içinde eşit haklara sahip olması gereken bir yuttaş olarak söyleyecek sözlerinin olduğu" fikri ve eylemliliği güç kazanıyor.

8 Mart 1986'da TBMM'ne verilen Kadın Dilekçesin'de "Kadınlara karşı ayırımların tüm biçimlerinin ortadan kaldırılmasına karşı konvansiyon"nun gereklerinin yerine getirilmesi için imza kampanyasının aldığı boyut, kadın yığınlarının geniş kesimlerince desteklenmesi bunun bir örneğini teşkil ediyor. Yine değişik görüşlerde kadınların, feminist eğilimli çevrelerin 1987 8 Mart'da kadının aşağılanmasına ve bu aşağılanmanın hukukça, mahkemelerce onaylanmasına karşı yürüttükleri "dayağa karşı" yürüyüş ve imza kampanyaları kadınları eşit haklar savaşımında biraraya getirdi.

Türkiye basını her yerde, her alanda kadınların kendilerini doğrudan etkileyen her sorunda haklarını nasıl savunduklarını her gün değişik boyutta veriyor. Dün Netaş grevinde gözcülük yapan kadın işçiler bugünlerde de erkek arkadaşları ile, onların eşleri, çocuklarıyla işten atılmalara karşı çıkıyorlar. Işçi kadınlar 8 Mart'ta kırmızı karanfil takarak, yemek boykotları yaparak çalışma şartlarının düzeltilmesine sendikal hakları için seslerini yükseltiyorlar. Tutuklu yakınları her türlü yöntemi, dilekçe, imza kampanyası, açlık grevi, meclis önünde oturma direnişi, Başkente yürüyüş ve daha nice yorulmaz çabalarla "insan hakları, genel af" savaşımında ağırlıkta analar, kadınlar olarak yer aldılar. Didar Şensoy onurlu mücadelelerinde şehit düştü. Erkek arkadaşları ile mahkemelerde yüzlerce genç kadın "İnsanlık onuru işkenceyi yenecektir" diye haykırırken, zindan da, hücrede 8 Mart'ları kutladı, koğuş arkadaşları birbirlerine sarıldı, halay çekti.

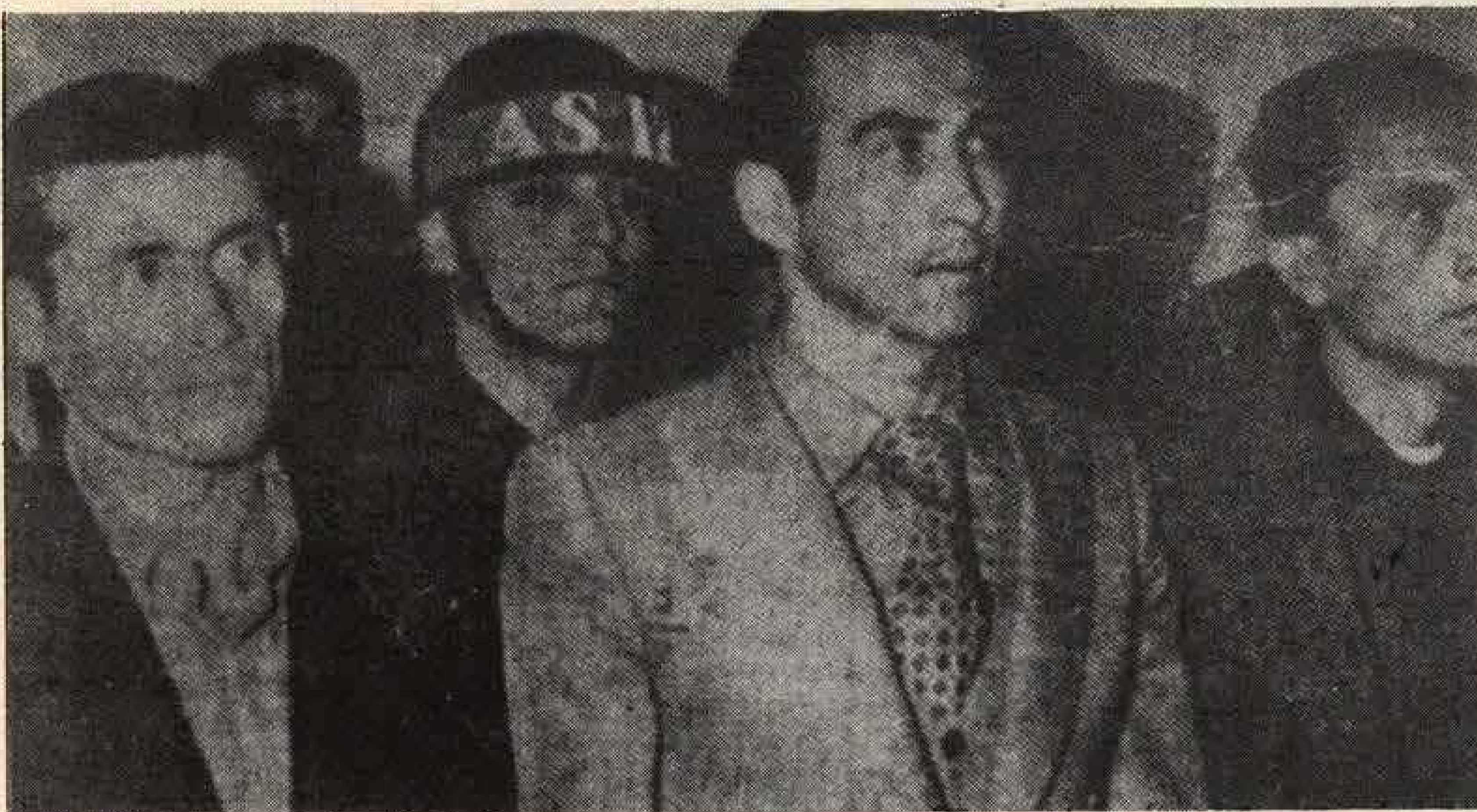
Diktatörlüğün ekonomik sorunları, bunalımı çözmede "kadınlardan beklediği özveri"ye karşın ev kadınları, emekçi kadınlar pazar yerlerinin kapatılması, günlük fiyat artışlarına karşı eylemlilikleri ni arttırmayı başarıyorlar. Kadınların toplumsal hareketlilikte yer almamasının her türlü sistemli ve hukuksal, manevi ortamının oluşturulmasına kaşın, onların öne çıkıp, haklarını savunmaları çok büyük bir önem taşıyor. Toplumun diğer muhalefet unsurlarına, kesimlerine "pazarına sahip çıkan" kadınlar örnek oluyor, ülkemiz "hak ve demokrasi" kavgasında yeni bir ivme kazanıyor böylelikle.

Izmir'de, Istanbul'da emekçi semtlerine, gecekondulara saldırı, yıkıma karşı çıkanlar genelikle kadınlardır. Çatısını, çocuğunu kardan, kıştan korumak için buldozerin önünde dikilen polisle çatışan kadınlar hedef oldukları eşitsizlik, baskı karşısında canlarını ortaya koyuyorlar.

Bu yılda diktatörlük altında yeni bir 8 Mart'a giren kadınlar, ülkemizdeki demokrasi savaşımında zengin deneyimleri özveri ve bitmez çabaları ile "kadın haklarının olmadığı yerde insan haklarından söz edilemeyeceğinin yanında, kadınlar olmaksızın, onların katılımı gerçekleşmeden toplumun demokratikleşemeyeceği" gerçeğini gösteriyorlar.

8 Mart Dünya Kadınlar Günü Istanbul Üniversitesi bahçesinde de kutlandı

13 Mart 1982 günü idam edilen TKEP üyeleri Seyit Konuk, İbrahim Ethem Coşkun ve Necati Vardar'ı idamlarının 6. yılın da saygıyla anıyoruz.

Süleyman SELİM (TKEP)

FİLİSTİN SUSTURULAMIYOR

Bir süreden beri Israil'in işgal altında tuttuğu topraklarda direnış var. Filistın halkı; kadını erkeği, yaşlısı ve çocuğuyla baskıları protesto ediyor. Devlet kurma hakkını istiyor. Israil devleti Filistinlilerin direnişini kırmak için insanlık dışı yöntemler kullanmaktan çekiniyor. Halka ateş açıyor, insanları diri diri toprağa gömüyor, taşla kollarını kırıyor. Dahası sistematik olarak dayak atma politikasını devletin resmi politikası haline getiriyor. Dünyanın tüm basın organları ve televizyonları Israil'in bu vahşetini örnekleriyle yansıtıyorlar.

Buna karşın gelişmiş kapitalist ülkelerin hükümetlerinden ve insan hakları savunucusu çevrelerden fazla ses çıkmıyor. Israil'in politikasını görünürde kimse tasvip etmiyor. Ama sosyalist bir ülkedeki herhangi bir uygulama karşısında ayağa kalkan, protestolar yağdıran hükümet ve çevrelerde ise, Israil'in uyguladığı vahşete kaşı açık ve aktif bir tutum alma gözükmüyor. Filistin örgütlerinin bugüne kadarki eylemlerini 'terörizm' olarak tanımla yanlar, Israil'in devlet terörü karşısında susmayı veya pek az tekpki göstermeyi tercih ediyorlar.

Bu durum Batı Avrupa ülkeleri ve ABD hükümetlerinin insan haklarının ihlali konusunda açıkça çifte standartlara sahip olduklarını gösteriyor. Çıkarlarına uygun konularda insan hakları savunucusu kesilmek, diğer konularda ise susmayı tercih etmek. Hükümetlerin kamuoyunun oluşturulmasında etkin araçlara sahip oldukları da bilinen bir gerçektir.

Israil devleti, emperyalistler açısından Ortadoğu'da yaşamsal bir öneme sahiptir. Bu nedenle insan hakları da çiğneyebilir, devlet terörü de uygulayabilir, Filistinlileri topraklarından söküp onları geri getirecek gemiyi de bombalayabilir. Bütün bunlar hiç de Israil'e karşı açık tutum alınmasını gerektirmez.

Filistin örneği de göstermektedir ki- Batı ülkelerinin kamuoyunu kazanmak önemlidir; ama bu kamuoyu hükümetlerin ve etkin çıkar çevrelerinin işlerine gelmeyen konularda büyük oranda duyarsızlaştırılabilir de. Türkiye ve T.Kürdistanı ilerici ve devrimci hareketi bu örnekten gelecek için ders çıkartmalıdır.

Işgal altındaki topraklardaki direniş, Filistin halkının mücadelesinin yeni bir aşamaya geçtiğini gösteriyor. Mücadelenin ağırlığı artık açık olarak dışarıdan hareket edilerek yapılan askeri eylemlerden, işgal altındaki topraklarda yaşayanların direnişine kaymıştır. Bir diğer önemli gelisme ise, Israil toplumunun içindeki kutuplaşmanın gelişmesidir. Orada, çok zor koşullar altında, Filistin halkının savunan güçler vardır. Filistin halkının mücadelesiyle Israilli ilericilerin mücadelesinin birbiriyle daha yakın ilişkiler kurması, siyonizme karşı başarı sağlanmasını olmazsa olmaz koşullarından bir tanesidir. Filistin Komünist Partisi, Filistin Kurtuluşu Için Halk Cephesi ve Israil Komünist Partisinin işgal altındaki topraklarda uyumlu çalışmaları, anti-Siyonist mücadeleye önemli bir ivme katmıştır.

Filistin direnişi; bir halkın ulusal kurtuluş savaşında emekçilere dayanmanın önemini, ulusal ve sosyal kurtuluşun ayrılmazlığını ve işgalci ülkenin ilerici güçleriyle ortaklaşa davranmanın önemini bir kere daha sergilemektedir.

Filistin direnişi kavramamız gereken derslerle doludur.

Özal ekonomisi şok geçiriyor

Hükümet 4 ve 13 Şubat tarihlerinde yeni istikrar önlemlerini açıkladı. Bu önlemlerin, "enflasyonu aşağıya çekme" amacına yönelik olduğu, her önlem alındığında olduğu gibi yeniden açıklandı. Yeni önlemlerle, kredilere ve mevduata verilen banka faizleri artırıldı. Böylece bir yandan piyasadaki para bankalara çekilmeye çalışılarak bu yolla enflasyonun yükselmesine baskı azaltılmaya çalışılırken, öte yandan ise yatırımlar pahalı kredi yoluyla kısılmaya çalışılacak. Hükümetin diğer amacı ise döviz fiyatlarında resmi kur ile serbest kur arasında ortaya çıkan büyük dengesizliği piyasadan Türk lirası çekerek ortadan kaldırmaya çalışmak. Ayrıca bazı tarımsal mallara yapılan sübvansiyonların azaltılacağı, KDV uygulamasının yaygınlaştırılacağı, ihracata yapay teşviklerin kaldırılıp daha köklü teşviklerin getirileceği ve yabancı sermayenin ülkeye daha fazla gelmesi için ek önlemler alınacağı açıklandı. Piyasaya devlet müdahalesinin büyük oranda artışından söz edilmeye başlandı.

Hükümet neden bu istikrar önlemleri adını verdiği önlemleri almaya yöneldi. Birkaç rakam verelim bunu açıklamak için:

Türkiye'nin ulusal geliri 50 milyar dolar. Dış borç toplamı ise (faizler hariç) 40 milyar dolar. 1988 yılında üç milyar doları faiz olmak üzere 7 milyar dolar dış borç ödenmek zorunda. Ve bunun için de hükümet acele olarak 3 milyar dolar borç bulmak zorunda.

Dış borç yükü ve durdurulamayan enflasyon Özal ekonomisinin hiç eksilmeyen iki kamburudur. Şimdi ne yapılmak isteniyor? Özal tekellere, "küçülün", yani daha az yatırım yapın, diyor. Daha az yatırım, Türkiye'de üretimin sürmesi için bazı temel maddelerin dışarıdan sürekli ithalatı zorunlu olduğundan, aynı zamanda daha az ithalat demektir. Böylece dışarıya döviz ödentisinin azaltılacağı düşünülmektedir. Banka faizlerinin artışı da hem piyasadaki parayı çekmeye hem de yatırımları daha pahalı hale getirerek yavaşlatmaya yöneliktir. Para arzını daha sıkı kontrol etmek için Merkez Bankası'nın aktifleştirilmesi, piyasaya daha az para sürülerek enflasyonu kontrol içindir. Piyasada para azaldıkça hızla yükselen döviz fiyatlarındaki yükseliş de yavaşlayacaktır.

Özal hükümetinin planları bunlar, ama düşünüldüğü gibi işlemesi olanaksız. Yatırımlar kısılınca zaten bir türlü istenilen düzeye getirilememiş olan ihracat nasıl arttırılıp da daha fazla döviz bulunacak? Her durumda kısa vadeli ve yüksek faizli olacağı şimdiden belli olan yeni borç bulunmazsa, ülke dış borçlarını ödeyemeyecek duruma gelecektir. Halbuki 24 Ocak Kararları'nın uluslararası finans kuruluşları tarafından bu kadar alkışlanmasının önemli nedenlerinden birisi de, ihracata yönelik ekonomi ve içeride sürekli zamlarla talebin kısılması sonucu ülke "güvenilir bir borç ödeyicisi" durumuna gelebilecek olmasıydı. Yeni borçla 1988 yılı borçları ödense bile, gelecek yıl daha da büyümüş borç yüküyle durum yine tıkanacaktır.

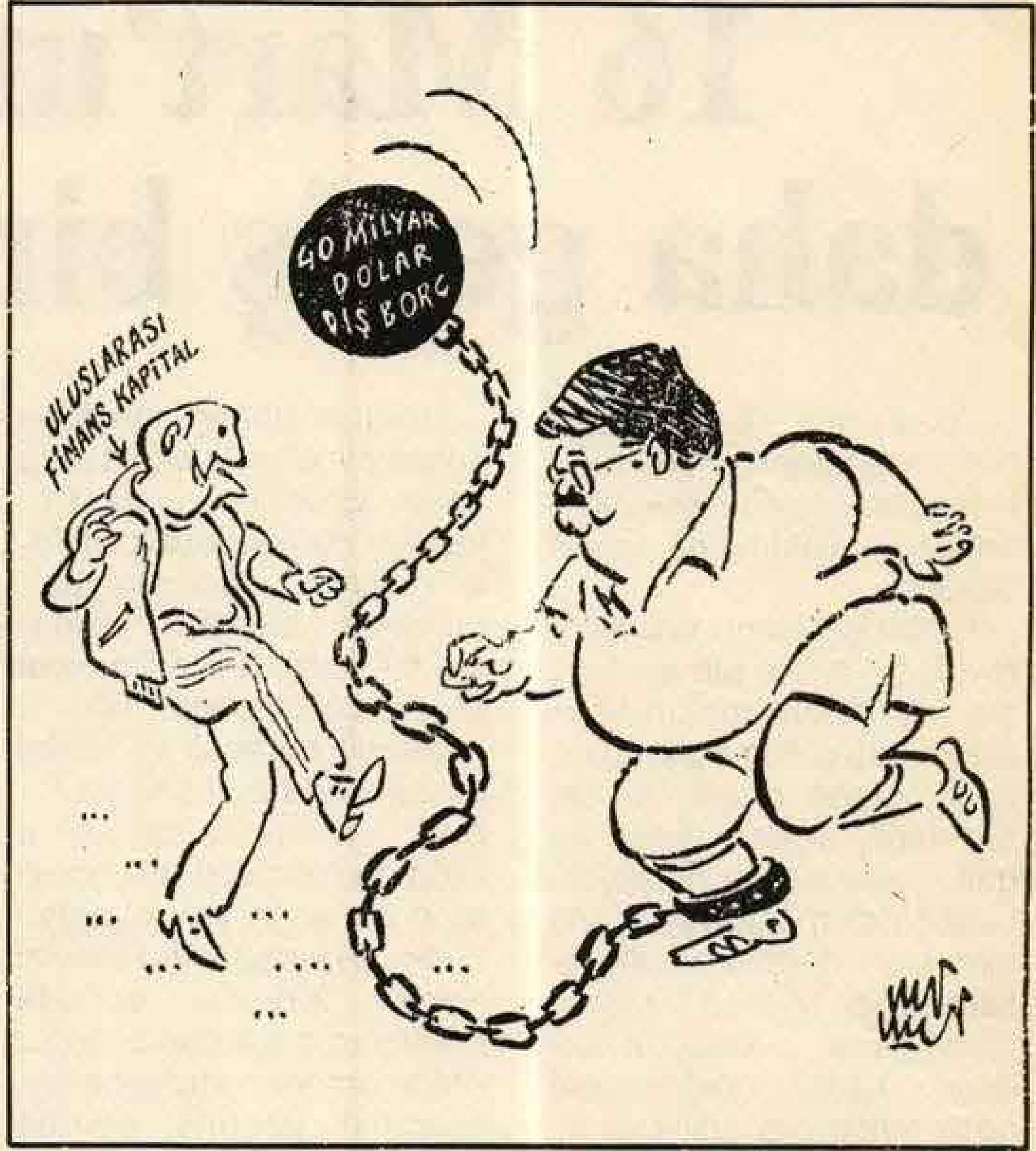
Enflasyon tüm planlara, vaadlere karşın yükseliyor. Sadece Ocak ayındaki fiyat artışı %6. Görülen odur ki, daha yılın yarısı olmadan hükümetin 1988 için planladığı %30'luk enflasyon hedefi aşılacaktır.

Bütçe açığını kapatmak için talebi daha da azaltıp daha fazla malı ihracat için kullanabilmek için tek çıkar yol var: Zam, zam, zam... Nitekim eskisinin üzerinden kısa süre geçmiş olmasına rağmen yeni bir zam dalgası geldi. Herşeye yeniden zam, hem de yüksek oranlı.

Zam yapılacak talep düşecek. İşçi ve memur maaşlarına zam çok düşük tutulacak ki talep azalacak. Ve daha fazla ihracat için çalışılacak... Peki sürekli zamlarla enflasyon nasıl düşecek? Tersine artacak.

Özal ekonomisi içinden çıkamayacağı bir şoka girmiş durumdadır. Bu hiç beklenmeyen bir şey değildir. 24 Ocak Kararları'na benzer ekonomik kararlar Türkiye'den önce Latin Amerika ülkelerinde de uygulanmıştı. Bu ülkeler bir süre sonra borçlarının faizlerini bile ödeyemeyecek duruma geldiler. Enflasyonla başedemediler, ihracatı yeterince artıramadılar, emekçi halka ise hiçbir şey veremediler. Sonunda borçlarının faizlerini ödeyemeyecek durumda olduklarını ilan etmek zorunda kaldılar. Bu da yetmiyor, borçlarının ana parasını da ödeyemeyecek duruma doğru hızla geliyorlar. İktidarlar da, uluslararası finans kuruluşları da, uluslararası tekeller de geri bıraktırılmış ülkelerde büyük bir açmazla karşı karşıyalar. Alacaklarından vazgeçmeleri doğalarına aykırı, öte yandan ise geri bıraktırılmış ülke ekonomileri iflasın eşiğine gelmiş durumdalar. Kısa vadeli çözümlerle durum kurtarılmaya çalışılıyor, ama ya sonra?

Türkiye'de dün 24 Ocak Kararları'nı alkışlayan TİSK ve TÜSİAD gibi kuruluşların da alınan yeni istikrar önlemlerine karşı çıkmaları ve hükümeti sert bir dille eleştirmeleri, bu ekonomik-politikanın yolun sonuna geldiğini gösteriyor. İşveren kuruluşları, eleştirinin ötesinde bir alternatif getiremiyorlar. Getirmeleri de mümkün değil. Alternatif, ekonomide halktan yana radikal düzenlemelerin yapılmasıdır. Bu olmadıkça ekonomide şoklar bitmeyecektir.

Çürüme gözlerden gizlenemiyor

Basına sızdırıldıktan sonra bir süre elden ele dolaşıp en nihayet gün ışığına çıkan MİT raporu, Babıâli'ye bu türden "hizmet" sunmak MİT'in neredeyse gündelik işlerinden olduğu halde, bu kez ortalığı karıştırdı. Rapor önce toptan inkâr edildi. "Köşk" ve hükümet, ağızbirliği ederek raporun "asılsız" olduğunu açıkladılar. Genelkurmay'a göre de "çirkin ve hayal mahsulü" olan bu rapor "sahte"ydi. Ancak bir iki gün sonra, rezaletin gizlenebilecek bir yanı kalmayınca, raporun varlığı resmen kabul edildi. Rapor vardı, ama resmi niteliği yoktu! Evren'in damadına göre, aslında bu bir rapor da değil, "henüz MİT raporu mertebesine erişmemiş etüt" niteliğinde bir metindi ve bu türden işler MİT için "olağan"dı.

Rapor ya da değil, ama böylesi işlerin MİT açısından "olağan" olduğu doğrudur. MİT mahreçli "haber"lerin, yalan ve iftiradan ibaret nice raporun gazete manşetlerinde yer alması, Babıâli açısından da olağandır. Peki bu denli olağan bir iş bu kez neden bu kadar gürültü koparttı? Çünkü bu seferki, öncekiler gibi solcular, ilerici ve yurtseverler hakkında hazırlanmış düzmece bir rapor değil, devletin tepesinde dönen kirli dolaplardan bahseden bir rapordu. Yani "gizli kalması gereken" kimi bilgiler, MİT içinde de uzantıları bulunan bir tepişme sonucu kamuoyuna yansımıştı. Cuntabaşı Evren'in "MİT içinde köstebek var" diye uluorta konuşması, devlet sırlarının açığa vurulduğunu, yani raporda yer alan bilgilerin esas itibariyle doğru olduğunu itiraf etmekten başka anlama gelmez.

Rapor, basına yansıdığı kadarıyla, devletin en yüksek kademelerine, 12 Eylülcü generallere dek uzanan kimi karanlık ilişkilere değinmekte, yeraltı dünyasıyla "emniyet"in nasıl içli dışlı çalıştıklarını kısmen de olsa ortaya koymaktadır. Devleti tepeden tırnağa saran ve özellikle 12 Eylül sonrasında had safhaya varan kokuşma ve devletin tepesine tünemiş asalak çetenin içyüzü açıkca görülmektedir. Raporun yayınlanmasıyla birlikte, emniyet teşkilatı içindeki çekişme ve sürtüşmeler de kısmen aydınlığa kavuşmuştur. Mafyanın haracını yeme kavgasının su yüzüne vurmasıyla, aralarında eski Genelkurmay Başkanı ve zamanın İstanbul sıkıyönetim komutanı N.Üruğ, eski İstanbul, şimdiki İzmir valisi olan ve basında Evren'in gözdesi diye sözü edilen N.Ayaz ile yine İstanbul eski Emniyet Müdürü Ş.Balcı'nın da bulunduğu "yüksek zevat"ın kirli çamaşırları ortalığa serilmiştir.

Raporun muhtevası kadar, hazırlanma ve basına sızdırılma şekli de, işbaşındaki çetenin kimliğine ve çalışma tarzına ışık tutmaktadır. Anlaşıldığı kadarıyla, içiçe geçmiş bir dizi komplo ve karşı komplo sonucu raporun kaleme alınması gündeme gelmiş ve devlet içindeki çeşitli kliklerin çatışmalarında kullanılmak üzere rapor hazırlanmıştır. Rapor Evren ve Özal'a ulaştırıldıktan sonra, DYP eski Genel Başkanı H.Cindoruk'un hakkında kovuşturma yapılan Banker Bako ile ilişkilerini referandum öncesinde kullanmak niyetiyle basına sızdırılmıştır. Özal'ın referandumdan bir gün önce yapacağını önceden ilan ettiği "önemli açıklama"nın da bu "Banker Bako ilişkisi" üzerine olacağı anlaşılmaktadır. Ancak polisin bilinen yöntemlerle "yoğunlaştırdığı" çabalarına rağmen yeterli belgeler zamanında hazırlanamadığı için bu açıklama yapılamamıştır. Resmi açıklama yapılamayınca, referandum sonuçlarını "hayır" oyları lehine etkilemek amacıyla rapor bir gazeteye iletilmiş, ancak MİT kaynaklı haberlere sayfalarında bol bol yer veren bu gazete, bu kere raporu yayınlamaktan çekinmiştir. Öte yandan, raporun kotarılması ve basına sızdırılmasında, Evren'in her ikisi de MİT mensubu olan kızı ve damadı da, MİT'in iplerini elinde tutan ve Özal'ın adamı diye tanınan Hiram Abbas'la birlikte aktif görev almışlar, Ankara ve İstanbul polis teşkilatları arasındaki çekişme sayesinde açığa çıkmış bilgileri de kullanarak raporu tamamlamışlardır.

Boyalı basın haberin daha çok "Emel Sayın" vb. magazin yönleriyle ilgilenerek olayın özünün çaptırma çabalarına katkıda bulunurken, "devletin itibarı"nı koruma telaşına kapılanlar ne diyeceklerini, ne yazacaklarını şaşırdılar. Bunlardan Mehmet Barlas şöyle yazıyordu: "Akıl almaz bir iş. Eğer bu tabloya kendinizi kaptırırsanız, Türkiye'de güvenilecek, saygı duyulacak ne bir kurum ne de bir insan var. Ülke kokuşmuş durumda. Olur mu böyle şey? Bu işte bir gariplik var. Herhalde işin içyüzünü ileride anlayacağız."

Çürüme ve kokuşma, artık gizlenemeyecek boyutlara ulaşmıştır. Hiçbir yalan ve demagoji bu gerçeği örtbas edemez. Daha önce ilericiler hakkında düzülen raporlar çarşaf çarşaf yayınlandığında çıt dahi çıkarmayanlar, bu seferki raporda adı geçenlerin "şeref ve haysiyetini" kurtarma yarışına girişmekle, aslında "devletin itibarı"nı kurtarmaya çalışmaktadırlar. Bu çabaların, öne sürüldüğü gibi demokrasi ve insan haklarıyla bir ilgisi yoktur. MİT'in "asıl görevleriyle, yani devleti koruma ve kollama işleriyle" uğraşmasını istemek de, özünde farklı bir tavır değildir ve demokratik hak ve özgürlüklerin hayata geçirilmesini savunmakla bağdaşmaz.

Selim YALÇIN (TKP)

BİRLİK VE KARARLILIK

Emekçilerin yaşam koşullarının dayanılmaz boyutlara vardığı, sendikal baskı ve kısıtlamaların giderek arttığı koşullarda, Türk-İş 14. Genel Kurulu'nda belirlenen eylem kararlarını güncel durumda tekrar gözden geçirerek, yeni bir eylem planı önüne koydu. Türk-İş üyesi ve diğer sendikalardan işçilerin uzun dönemden beri işçi hakları ve sendikal özgürlükler için "Hak Verilmez Alınır" ilkesiyle harekete geçilmesi yönündeki istemleri böylece somutlaşmış oldu. Eylem kararlarının ardından, Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz "haksızlıklar ve adaletsizlikler karşısında her yoldan direnme hakkını kullanacağız" diyordu. İşçiler, temel çıkarları yönündeki bu direnme hakkının ilk adımı olan 11 Mart'taki ülke boyutunda yemek boykotu eylemine verdikleri 1,5 milyonluk cesur, kararlı bir destekle, toplumsal muhalefetin diğer kesimlerine de eyleme geçme yönünde yeni bir mücadele azmi taşıdılar. Açık ki, Türk-İş içindeki ortak tavır ve sendikalararası dayanışma yönündeki adımlar gelişebilirse Türk-İş'in, işçi ve sendikal hareketin demokrasi mücadelesindeki yeri daha da güçlenecektir. Bu ise, hükümet ve sermaye cephesine karşı işçi hareketinin önüne koyduğu hedeflere varabilmesi için gerekli olan diğer demokrasi güçlerinin destek ve dayanışmasını çekecek başlıca unsurdur.

Nitekim, SHP Genel Başkanı Erdal İnönü ve DYP Genel Başkanı Süleyman Demirel arasında çalışma yaşamında 1982 Anayasasından kaynaklanan kısıtlamaların değiştirilmesi yönündeki işbirliği, işçi ve sendikal hareketin artan aktivitesiyle doğrudan bağlıdır. Parlamentodaki muhalefet partileri arasındaki bu işbirliği, aynı zamanda değişik politik görüşlerdeki işçilerin, işçi hareketi ve sendikalardaki birliği için güçlendirici bir etken oluyor. Bu, bütün toplumsal muhalefetin, demokrasi isteyen bütün güçlerin potansiyellerinin değerlendirilebilmesi, barış ve demokrasi mücadelesinde seferber edilebilmesi için büyük olanaklar yaratıyor.

Demokrasi mücadelesinin değişik alanlarında aktifleşen hareketler, bu mücadele platformlarında demokrasi güçleri karşısında ANAP hükümetini ister istemez yalnızlaştırıyor. İnsan Hakları Derneği'nin çalışma yaşamının demokratikleştirilmesi yönündeki kampanyaları, Türk-İş'in genel greve kadar uzanabilecek eylemliliği, aydınların işkenceye, düşünce ve örgütlenme özgürlüğü üzerindeki yasaklara karşı çıkışları, tutuklu ve hükümlü ailelerinin cezaevi koşullarının iyileştirilmesi, politik af ve idam cezalarınnı kaldırılması yönündeki ve şimdiden kimi sonuçlar alan mücadeleleri, bu alanlarda Özal hükümetini zorlayan, yığınların hareketliliğini artıran, bu hareketliliklere yeni bir kararlılık taşıyan öğeleridir.

TİP ve TKP Genel Sekreterlerinin ülkeye dönüşüyle politik gündeme yerleşen komünist hareketin yasallığı sorunu ise, Türkiye'de demokrasi sorununu yeni bir düzeyde tartışma gündemine getirmiş, ülkenin demokratikleşmesi mücadelesinde yeni bir evre ortaya çıkmıştır.

Bu aşamada, değişik alanlarda işkencelere karşı, politik af ve idam cezalarının kaldırılması için, düşünce ve örgütlenme özgürlüğü, sendikal hak ve özgürlükler için, iş ve ekmek için gelişen her hareketin başarısı başta devrimci sol güçler olmak üzere demokrasi güçlerinin kararlılığına, mücadele gücüne ve birliğine, her hareketin çevresinde barış ve demokrasi güçlerinin güçlü ve kararlı bir dayanışma yaratmasına bağlıdır.

16 Mart'ın 10. yılında daha geniş birliktelikler için

10 yıl önce, 16 Mart 1978 tarihinde İstanbul Üniversitesi öğrencileri faşist katillerin azgın saldırısına hedef oldular.

Faşist çetelerin üniversiteyi işgal altına alması karşısında her gün toplanıp birlikte okula giden öğrenciler, birlik içinde davranırlarsa, birliklerini pekiştirirlerse işgali kırabileceklerini biliyorlardı. Nitekim bunda başarılı olmuşlar, derslerini izleyebilmişlerdi. 16 Mart 1978 tarihine kadar, o karanlık saldırıya kadar öğrencilerin gösterdikleri kararlılık ve direnç, oyunları bozulan faşistlerin gözünü döndürmeye yetti.

Hergün olağanüstü polis koruması altında okula girip çıkan öğrenciler, o gün Beyazıt'a geldiklerinde polislerin bir anda ortadan kaybolduklarını farkettiler. Yaklaşık bir hafta önce Emniyet Müdürlüğü'ne faşist-ülkücü çetelerin bombalı ve silahlı bir saldırıda bulunacağı ihbarı yapılmış olmasına rağmen resmi ve sivil polislerin bir anda yok olmaları kuşku ile karşılandı. Nitekim hemen ardından pusuda bekleyen saldırganlar toplu halde bulunan yüzlerce öğrencinin üzerine bomba atarak ve ateş ederek saldırdılar.

Faşist işgale karşı toplu halde, birlik içinde direnerek öğrenim hakkını kullanmak isteyen öğrencilerden yedisi yaşamlarını yitirdi ve onlarcası yaralandı.

Faşist çetelerin toplumda korku ve yılgınlık yaratmak, ilerici, demokrat ve yurtsever güçleri sindirmek için kitle kırımlarından çekinmediğini bu katliam iyice kanıtlıyordu. Fakat saldırıya katılanlardan MHP ve Ülkücü örgütlerin yönetici ve militanları görgü tanıklarınca teşhis edildiği halde, ihbara rağmen polis saldırı anında ortadan kaybolup meydanı bile bile faşist çetelere bıraktığı halde olayın sorumlularının üzerine gidilmemiş, hasıraltı edilmiştir. O çok sözü edilen 1980 öncesi anarşi ve terör ortamının kaynağında hangi faşist odakların bulunduğu, hangi çevrelerin koruması altında ve desteği ile geliştikleri bu olayda tümüyle açığa çıkmıştır.

Bu katliam ve diğer benzeri kitle kırımlarına rağmen (örneğin Maraş katliamı, 1 Mayıs katliamı vb.) gerici-faşist çevreler ve 12 Eylül darbesinin mimarları ve uygulayıcıları büyük pişkinlikle anarşi ve terörden ilerici, devrimci, yurtsever güçleri ve özellikle gençliği sorumlu göstermeye çalışmışlar, kendi yasa ve insanlıkdışı uygulamalarını haklı çıkarma cüretini ısrarla sürdürmüşlerdir. Bu yalanlar bugün de gençliğin ve öğrencilerin bağımsız örgütlenme hakkını gaspetmek, onların politik yaşama katılımını engellemek için kullanılmaya çalışılıyor. O zaman olduğu gibi bugün de gençlik potansiyel suçlu olarak gösterilmeye, öğrenciler güvenlik güçlerinin doğrudan baskı ve saldırılarına hedef oluyor.

Tüm yalan ve demagojiler, baskı ve kısıtlamalar demokratik öğrenci hareketinin haklı ve onurlu mücadelesini engellemeye yetmeyecektir. 16 Mart 1978 katliamında yaşamlarını yitiren, faşist güçlerin saldırılarına karşı öğrencilerin direnişinin ve birliğinin simgesi olan 7 demokrat ve yurtsever gencin anısı bugün de öğrenim hakkı, demokratik üniversite istemleri için, hak ve özgürlükler için direnen, mücadele eden demokratik öğrenci hareketinde yaşıyor. Uluslararası demokratik gençlik ve öğrenci hareketinde yaşıyor. Katliam üzerine Uluslararası Öğrenciler Birliği 16 Mart'ı "Türkiye Gençliği ve Öğrencileri ile Antifaşist Dayanışma Günü" olarak ilan ederek uluslararası dayanışmanın gelişip güçlenmesine büyük katkıda bulundu.

Rejimin, Özal hükümetinin hedefi bugün aynıdır. Demokratik gençlik ve öğrenci hareketini baskı altına almak, birliğini kırmak. Bu amaç için ek yasal önlemler hazırlanıyor, doğrudan saldırı ve baskı yöntemleri uygulanıyor. Öğrencilerin bağımsız örgütlenme hakkını kullanmak, hak ve özgürlüklerini savunmak için kurdukları öğrenci dernekleri bir yandan tek tek kapatılmaya girişilirken, diğer yandan yeni bir yasa ile tümü kapatılmaya çalışılıyor. Öğrenci derneklerinin yöneticileri polisin ajanlık teklifleriyle korkutulmaya, işkencelerle yıldırılmaya, öğrencilerin haklı istemleri için düzenledikleri kitlesel eylemler (oturma eylemleri, dilekçe verme, siyah çelenk bırakma vb.) en kaba yöntemlerle, jandarma dipçiği ve polis copuyla dağıtılmaya çalışılıyor. Birliğini sağlamaya, bunun yol ve yöntemlerini bulmaya girişen öğrenci derneklerinin platform çabaları geniş tutuklamalarla engellenmeye, kırılmaya çalışılıyor, derneklerin kapatılmasına girişiliyor. Mart ayı başında İzmir ve Ankara'da bunun saldırılarına girişen güvenlik güçleri rejimin ve hükümetinin karanlık oyununu bir kez daha gözler önüne sermiştir.

Bu oyunu bozmak için tüm öğrencilere, tüm ilerici, yurtsever güçlere, demokrasi isteyen ve temel hak ve özgürlükleri savunan herkese büyük görev düşüyor. Demokratik öğrenci hareketinin birliğini oluşturma kararlılığını elden bırakmaması ve öğrenci derneklerinin en geniş kesimlerini kucaklayan yığınsal niteliğe kavuşması bunda belirleyici işleve sahiptir. Birliğini sağlamış demokratik öğrenci hareketi ile, kendi ekonomik, akademik ve demokratik hak ve özgürlüklerini savunmak için temel aracı olan öğrenci derneklerine sahip çıkarak öğrenciler bu saldırılara karşı koyarak, diğer toplumsal politik güçler arasındaki onurlu yerini korumasını bilecektir.

16 Mart katliamı İstanbul'da protesto edildi

Faşist katillerin İstanbul Üniversitesi önünde 16 Mart 1978 tarihinde düzenledikleri ve yedi ilerici öğrencinin ölümüyle sonuçlanan bombalı saldırı, 10. yıldönünde İstanbul'un Laleli ve Cağaloğlu semtlerinde öğrencilerin düzenledikleri gösterilerle lanetlendi. Katliamın yıldönümü nedeniyle polisin üniversite binası önünde olağanüstü önlemler alması üzerine Laleli'de toplanan 2 binin üzerinde öğrenci, "Kahrolsun Faşizm", "Faşist Katillerden Hesap Sorulsun", "Faşizme Karşı Omuz Omuza" sloganları ile yürüyüşe geçtiler. Ellerindeki karanfilleri havaya fırlatarak protestolarını sürdüren öğrencilerin üzerine silah çekerek saldıran polis, 7 öğrenciyi gözaltına aldı. Daha sonra Cağaloğlu meydanında toplanan bir grup öğrenci, protestolarını burada da sürdürdü.

Öte yandan aynı gün Beyoğlu'nda bir sinema salonunda düzenlenen "16 Mart Paneli"ne yaklaşık bin kişilik bir izleyici topluluğu katıldı. Panele konuşmacı olarak, Av. Nurettin Çelik, Av. Turgut Kazan, Prof. Aydın Aybay, gazeteci Şükran Ketenci ve Mustafa Aktolgalı katıldılar. Saldırıda hayatını kaybeden öğrenciler için yapılan bir dakikalık saygı duruşundan sonra yapılan konuşmalarda, "7 öğrencinin ölümüne neden olan bombayı atanlar aramızda dolaşıyor, duvarlara yazı yazan gençler ise hapishanelerde çürüyor" denildi.

Dünya Demokratik Gençlik Federasyonunun 16 Mart'ın yıldönümüyle ilgili açıklaması

16 Mart 1978 katliamının 10. yıldönümünde Türkiye Gençliği ve Öğrencileri ile Antifaşist Dayanışma Günü nedeniyle Dünya Demokratik Gençlik Federasyonu bir açıklama yaptı.

"İstanbul Üniversitesi'nin yedi ilerici öğrencisinin faşist bir katliamla vahşice öldürdükleri 16 Mart 1978'den bu yana 10 yıl geçti. Tüm dünyada ilerici ve demokrat gençler, son yılda yeni bir döneme giren Türkiye halkının demokrasi ve insan hakları için kararlı mücadelesi ile dayanışmalarını güçlendirerek Türkiye gençliğinin ve öğrencilerinin antifaşist gününü anıyorlar" diye başlıyan açıklamada uluslararası dayanışmanın yeni boyutlara ulaştığı belirtilerek özetle şu görüşlere yer verilmektedir:

"Demokratik güçler zorlu görevlerle karşı karşıyadırlar. Antidemokratik seçimler sonucu oluşan hükümetin programı, büyük sermayeye ve militarist çevrelere 12 Eylül'ün, yani askeri darbenin temel fikirlerinin uygulamaya devam edileceği güvencesini vermektedir. Türkiye'deki rejim bölgede NATO ve ABD'nin planlarında giderek artan bir rol oynayarak ve Kıbrıs topraklarının %37'sini askeri işgal altında tutmayı sürdürüp Denktaş'ın "göstermelik devletini" destekleyerek bölge barışını ve güvenliğini tehdit etmeye devam ediyor.

Türkiye gençliği ve öğrencilerinin antifaşist gününün 10. yıldönümü dolayısıyla DDGF Bürosu,

— halkın demokrasi ve insan hakları hareketinde önemli bir rol oynayan Türkiye ilerici gençliği ve öğrencilerinin haklı mücadelesi ile dayanışmasını vurgular,

— İlerici güçlerin demokrasi için, anayasa ve yasalardaki antidemokratik maddelerin kaldırılması için, genel af için, örgütlenme hakkı için, grev hakkı için, tüm politik özgürlüklerin uygulanması ve insan haklarına sagı gösterilmesi için, Kürt halkının varlığının tanınması için taleplerini tüm gücüyle destekler,

— üyesi olan ve dost örgütleri Türkiye'nin öğrencileri, gençliği ve halkı ile dayanışma çalışmalarını daha da güçlendirmeye çağırır."

E. HAVİN (TKSP)

HALKI AÇLIĞA MAHKÛM EDENLERİ GENEL GREV DURDURABİLİR

İşçi sınıfının ülke çapındaki yemek boykotu, işverenleri ve onların hükümetini epeyce tedirgin etti. Zamları, vergileri peşpeşe dayarken pervasızca bir rahatlık içinde olan Özal, meydanın pek de boş olmadığını gördü.

Bay Özal, bu kez ordu gücüyle, *"çevik kuvvet"* eliyle, oyalama yöntemleri veya tehditle işçilerin eylemini önleyemedi. Şimdi onları yatıştırmak için dini duyguları sömürmeye kalkıyor, *"işçiler yemek yememekle iyi etmediler; namet geri çevrilmez,"* diyor.

Görülüyor ki Bay Özal birkez daha iğrenç biçimde demagoji yapıyor. O, işçilerin aç olduğunu, zam ve vergilere karşı çıktıklarını, bu eylemleri de aynı zamanda bunun için düzenlediklerini, yani boykotun *"namet"* için olduğunu bilmiyor mu? Domuzuna biliyor. Ama o, işçi sınıfını bu tür sözlerle aldatmayı, bölmeyi deniyor.

Aslında işverenleri ve onların adamı Özal'ı üzen, işçilerin bir öğün aç kalmış olmaları değil elbet. Buna ne diye üzülsünler? Onları ve çocuklarını, bir öğün şurda kalsın, bütün bir yıl açlığa mahkûm edenler zaten kendileri değil mi? Ama onları endişelendiren işin diğer yönü. 1,5 milyon işçi aynı anda ve ülkenin dörtbir yanında yemek yememekle güçlerinin farkına vardılar, birliğin ve eylemin önemini daha çok kavradılar. Üstelik şimdi, Türk-İş'in eylem programında iş yavaşlatma, hatta genel grev gibi, çok daha etkili, işverenleri keselerinden vuracak, işçi sınıfını ise daha çok radikalleştirecek eylem türleri var. İşverenler ve Özal buna göz yumamazlar. Bu nedenle Bay Özal, bir yandan tehdit savururken, *"iş yavaşlatma ve genel grev kanunsuzdur, Türk-İş bunları yapamaz,"* deyip zaten ürkek olan, tabanın baskıları karşısında bu eylem kararlarına varan, ama heran da, küçük bir taviz karşılığında bu eylemden vazgeçmeye hazır olan Türk-İş yöneticilerini caydırmaya çalışıyor. Diğer yandan da işçileri yasal mitingler yapmaya çağırıyor.

Bu da ilginç. Çünkü, Bay Özal, daha önce bu mitingleri de hoş karşılamıyordu. Aslında bugün de karşılamıyor; ama çok daha radikal eylemlerin eşiğine gelen işçileri böylece durdurmak istiyor. Ne olacak? Geçen yıllarda olduğu gibi, bu yıl da, bir-iki kentte toplanıp, polis kordonu arasında yürüyüp, polisin uygun bulduğu sloganları söyleyerek hallerine yakınsınlar! Bir süre daha oyalanır böylece.. Özal böyle düşünüyor.

Ama o bununla da kalmıyor; tehditin, *"miting yapın"* önerisinin yanısıra, yine *"uhrevi"* güçleri de yardıma çağırıyor. Tam da bugünlerde *"İslami İlimler Araştırma Vakfı"* diye, kökü CIA'ya ve Suudi Arabistan'a dayanan bir kuruluşun düzenlediği bir toplantıda, isimlerinin başına *"doçent"* lakabı eklemiş birtakım şarlatanlar, din adına fetva veriyor, *"İslam'da grev ve sendikanın yeri yok,"* diyorlar..

Ne ilginç değil mi? Hükümet işverenlerin hükümeti. Devlet onların. Ordu, polis, mahkemeler onları savunuyor. Ama bu yetmiyor, iliğine kadar sömürülen işçinin hakkından gelmek, ona boyun eğdirmek için Tanrıyı da yardıma çağırıyorlar!

Din adına konuşan bu sahtekarlara sormak gerekir: *"İşverenlerden kaç para aldınız?"*

Yine şunu da sormakta yarar var: İslam'da NATO ve Amerikan üsleri var mı? İslam askerini *"kafire"* kiralamak var mı? Bir avuç zengin, hileyle, hırsızlıkla, haksızlıkla, süngü gücünü de kullanarak işçiyi, köylüyü, halkın yüzde doksanını sömürüp soğana çevirsin, açlığa mahkûm etsin, gözünü, namusunu ve çocuğunu bile satacak hale getirsin, kendileri de karun gibi saltanat sürsünler var mı? İslam'da faiz var mı? Ama işverenlerimiz, işlerini faizle yürütüyor. Buna neden ses çıkarmıyorsunuz? Yoksa İslamın kuralları da, bu kapitalistler devletinin kanunları gibi, salt fukara işçiler için mi?.

Sorun son derece açık: İşverenler, onların hükümeti ve tüm uşakları işçilerin radikal eylemlerinden, iş yavaşlatmadan ve özellikle de genel grevden korkuyorlar. Onları durduracak güç buradadır. İşçi sınıfı cesaretle bu eylemlere yönelmelidir. Zaten yitirecek birşeyi kalmayanların korkmaları için bir sebep de yoktur.

Yemek boykotuna 1,5 milyon işçi katıldı

Başı 1. sayfada
ma girişimleri düzenlemesi gibi kararları almıştı.

1987 yılında binlerce işçi tüm baskılara ve sendikal haklardaki kısıtlamalara karşın çok zorlu koşullarda greve çıktılar. Onların haklı mücadelesi kamuoyunda destek görürken, sendikalar arasında dayanışma olması gerekenin altında kaldı. Deri, metal, petro-kimya işkolların daki grevci işçiler zorlu mücadeleler sonucu kimi yeni haklar alabildiler. Başta Netaş olmak üzere grevci işçilerin mücadeleleri haklar için harekete geçmekten başka sonuç alıcı bir yol olmadığı nı daha somut gösterdi.

Diyalog politikasından eylem kararlarına

Seçimlerde ANAP'a oy yok sloganıyla işçi düşmanı hükümete oy vermeyeceğini açıklayan Türk-Iş yönetimi, seçim sonrası bu politikasını tümden değiştirdi. 14. Genel Kurul'da aldığı eylem kararlarının bağlayıcılığı ve sürekliliğini bir kenara itti.

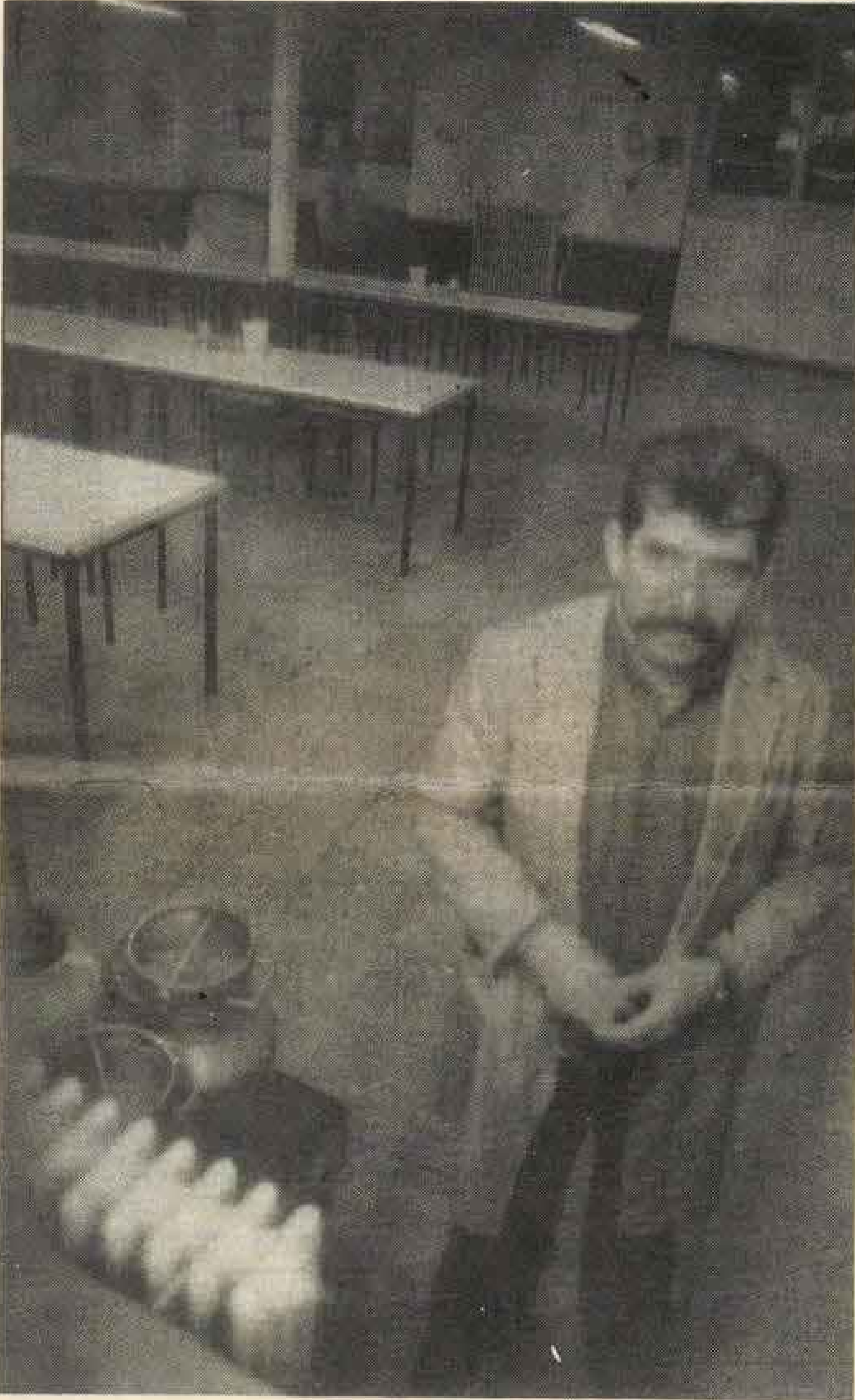
1987 yılında binlerce işçinin dayatılan açlık ücretlerine karşı en zorlu koşullarda geçen toplu sözleşmeri sonucu elde ettikleri ücret artışının 5 ay içinde eridiği koşullarda ve seçim sonrası hükümet iş ve işverenlerin toplu sözleşmleri ihlallerine, milyarlara varan zamlara karşın, Türk-İş Başkanlar Kurulu Ocak ayı başlarındaki toplantısında Özal hükümetiyle "diyalog" çabalarını gündeme getirdi ve "iyi niyet" sembolü olarak üç aylık bir bekleme karaı aldı.

Hükümetin ve işverenlerin işçinin işine, ekmeğine, işçi haklarına yönelik saldırıları ve eylemlerle hükümetin ve işverenlerin saldırılarına karşı artan hoşnutsuzluklarını dile getirdiler.

Zamlar ve artan enflasyon koşullarında ek zam isteminde bulunan işçilerin bu istemi ise hükümet ve işveren cephesince sendikaların katılımı dışın komik bir miktarla yanıtlandı. Yüzde 70'lik enflasyon ve milyarlara varan zamlar karşısında 10 bin liralık ek zam.

İşçilerle alay etmek anlamına gelen bu "ek zam" miktarı işçiler ve sendikacılar tarafından tepkiyle karşılandı. Türk-Iş tabanında artan harekete geçme istemleriyle birlikte, toplanan Türk-Iş Başkanlar Kurulu yeni Özal hükümetine zaman tanıma politikasını terkederek yeni bir eylem planı saptadılar. 1987 eylem planının devamı niteliğindeki eylem kararlarına göre Mart, Nisan ve Mayıs aylarında da yemek boykotu, oturma eylemi ve mitingler, Türk-Iş önerilerine iyileştirici bir yanıt gelmediği takdirde 30 Mayıstan önce yurt düzeyinde tüm işyerlerinde işin süreli ya da süresiz durdurulması gündeme gelecek.

Türk-Iş'in işçi hakları ve sendikal özgürlükler için bu harekete geçme kararlılığı, Özal hükümeti ve tekelci patronlar tarafından tepki görürken, Türk-Iş tabanı ve diğer sendikalara bağlı işçiler tarafından olumlu yankı buldu. Hükümet Tür-Iş'in eylem kararları hakkın da bir yandan da işverenler örgütü temsilcileri sendikaların en meşru yollar la eyleme geçme kararlarını "12 Eylül'e Dönüş" propagandalarıyla" karşıladılar.

toplu sozleşme masasında zorlu mücadelelerle elde edilen bir çok kazanımın gasp edilmesi ve yüzde 70'e varan enflasyon işçinin yeni istemlerle sendikalarını zoryalıcı girişimlerde bulunmasını da beraberinde getirdi. Son iki ay içinde değişik işkollarında çalışan 50 bin 974 işçi imza kampanyaları, yemek ve mesai boykotları, yürüyüş gibi

Işçi düşmanı çephenin saldırıları yeni boyutlarda devam etti. Kamuişyerlerinde 700 bine yakın işçi bu yıl içinde toplu iş sözleşmesini yenileyecek. Başbakan Özal'ın talimatlarına harfiyen uygulamakla yükümlü olan kamu işveren sendikasının toplu sözleşmelerle ilgili düşündüğü ücret zammı ise şöyle: Yılın ilk altı ayı içinde yüzde 25, ikinci altı ayı içinde yüzde 22 ücret zammı. Sosyal hakların ise tümüyle kaldırılıp ücretlere eklenmesi, Böylece hükümet işçilere kamu işveren sendikaları aracılığıyla 1988 yılı için daha şimdiden hedeflenen yüzde 48'lik enflasyon oranının altında ücret zammı öngörmüş oluyor.

Oysa ki işçiler 1987 yılında enflasyonu yüzde 70'in üzerinde gerçekleşmesi sonucu bir yıl içinde toplam yüzde 29'luk bir ücret kaybına uğradılar. Bu yılda ilk ayların verileri enflasyon oranının yüzde 60'ı aşacağını gösteriyor. Yani kamu işverenlerinin önerdiği yüzde 38'lik ücret zammı ücretlerdeki düşüşün sürmesini sağlayacak enflasyon oranının çok altında bir rakamdır.

Doğal olarak bu öneri kamu işyerlerinde çalışan işçiler ve sendikalar için kabul edilemez niteliktedir.

Kamu işverenleri sendikası nın toplu sözleşmeler için belirlediği ücret artışlarını tepkiyle karşılayan sendikalar, bu kararı hükümetin toplu pazarlık sistemine müdahalesi olarak nitelediler. Türk-Iş başkanlar kurulu ise olağan üstü bir toplantı yaparak hükümetin toplu sözleşmelerdeki bu dayatmasına karşısendikaları ortak tavır ve dayanışma içine sokacak yeni ilke kararlarını belirledi.

Kamu işveren sendikasının aldığı ilk kararların toplu pazarlık sistemine kaba bir müdahale olarak niteleyen Türk-Iş Başkanlar Kurulu, geçen yılın ücret kaybı ve enflasyon oranı altındaki bu zam miktarına karşı, enflasyon ve belirlenen temel ilkelerin dışında sözleşme imzalamama kararı aldı. Buna göre sözleşmenin (görüşmelerin) kesildiği, tüm işyerleri ve işkolların da greve gidilecek ve grevlerle her türlü dayanışma sağlanacak. Böylece Türk-Iş bakanlar kurulunun daha önce aldığı eylem kararları şimdi yeni bir onem kazanmış oldu.

11 Mart Yemek Boykotu Eylemi

Bu kararlar yönündeki ilk eyleme işçiler büyük destek verdiler. Işçilerin ve sendikaların birlik ve dayanışma için de 11 Mart'ta ülke çapında yaptıkları yemek boykotu- eylemi, Türk-Iş üyesi işçilerin yüzde yüz katılımı ve ayrıca bağımsız sendikala üye işçilerin katılımı ile gerçekleşti. 12 Eylül'den sonra ülke çapındaki ilk büyük işçi eylemi olan bu yemek boykotu aynı zamanda Türk-Iş tarihinde ilk kez ülke çapında girişilen bir eylem özelliği taşıyor. Bu yanıyla yemek boykotu eylemi tarihsel bir önem taşıyor. Yemek boykotu eyleminin diğer bir önemli yanıda, Türk-Iş içinde ilk kez çeşitli politik görüşleri savunan sendika yöneticilerinin kendi darçıkarlarını bir yana bırakıp ortak bir eylem kararlılığında birleşebilmiş olmasıdır. Türk-Iş'e bağlı sendika başkanları ve bağımsız Otomobil-Iş eylemi desteklediklerini ve başarısı için sonuna kadar çalışacaklarını açık bir biçimde dile getirmişler ve eyleme aktif katılmışlardır.

Yemek boykotu ve öteki eylem kararlarının gerçekleştirilmesinde işçiler ve sendikaları öteki demokrasi güçlerinin de desteğini kazanmışlardır. Yemek boykotunu desteklediğini açıklayan SHP Başkanı Inönü Türk-Iş'in eylemini haklı gördüklerini vurgularken DYP'de eylemlerin zorunlu olduğunu, Türk-Iş'i bu konuda desteklediğini açıklamıştır. Ayrıca Insan Hakları Derneği sendikal hakları kısıtlayan yasaların değişmesinden yana olduğunu, sendikal hak ve özgürlüklerin etkisiz kazanılması için her çabayı göstereceğini belirtmiştir. Demokratik kamuoyundan gelen bu destek işçi hare ketine moral vermiş, eylemin başarısında etkili olmuştur.

Bu destek şimdi daha artarak sürmelidir, eylemin başarısı sendikal hareketin birliğine, öteki demokrasi güçlerinin birlikte hareketine ve onların desteğini kazanmaya bağlıdır.

Türk-İş Başkanlar Kurulu'nun toplu sözleşmelere ilişkin eylem birliği kararı

Türk-Iş, 14. Genel Kurul kararına dayalı ve öngörülen tüm eylem biçimleri ile bağlantılı olarak,

1. Toplu iş sözleşmelerinde aşağıdaki temel ilkelerin gözetilmesini. öngörmüştür:

Temel ilkeler

a) Ücret ve sosyal yardım artış oranı: Toplu iş sözleşmelerinde ücret artışı oranının bir süredir yaşanan ve özellikle 1987'de gerçekleşen enflasyon nedeniyle meydana gelen reel aşınmayı giderecek, 1988 yılı enflasyon oranı beklentisi karşılayacak bir düzeyden aşağı olmaması ve özelikle kamu kesimde kamu işveren sendikalarının ortaklaşa tespit ederek savunduğu, özünde işçilerin daha ileri ölçülerde sömürülmelerini amaçlayan zam oranlarının yukarıdaki hedefe ulaştırılması;

b) Sözleşme süresi: Toplu iş sözleşmelerinin yürürlük süresinin kural olarak bir yılı aşmaması;

c) Iş güvencesi ve idari düzenlemeler: YHK ve Kamu Işveren Sendikaları tarafından iş ve sendika güvencesini ortadan kaldırmak amacıyla toplu iş sözleşmelerinden çıkarılan düzenlemelerin iş ve sendika güvencesi sağlamak üzere yeniden toplu iş sözleşmelerine dahil edilmesine özen gösterilmesi;

2. Türk-Iş;

a) Birinci maddede sıralanan temel ilkelerin yapılacak ve halen devam eden sözleşme görüşmelerinde öncelikle savunulmasını ve ilkesel anlaşmazlık halinde sözleşme görüşmelerinin derhal kesilmesini,

b) Ilkesel anlaşmazlığın ortaya çıktığı tüm işyerleri ve işkollarında yönetim kurulunca belirlenecek diğer tüm eylem biçimleri desteğinde, uyuşmazlık ve grev işlemlerinin kordine edilmesinin sağlanmasını,

c) Uyuşmazlık ve grev hallerinde uygulanacak her çeşit dayanışma biçimi ve eylemlerinin, şartlara ve ihtiyaçlara göre eylem komitesince tespitini,

d) Mecburi tahkime konu teşkil edecek toplu iş sözleşmelerine YHK bünyesinde işçi görüşünün ne suretle yansıtılacağının Türk-Iş Yönetim Kurulu'nca şartlar gerektirdiğinde tesbitini,

3) Kararın uygulamasının ve şartlara göre yeniden değerlendirilmesinin Türk-Iş Başkanlar Kurulu'nda oluşan eylem komitesi tarafından yapılmasını kararlaştırmıştır."

NATO zirvesi ve silahsızlanma süreci

NATO Zirvesi, 2-3 Mart tarihleri arasında altı yıllık bir aradan sonra Brüksel'de yapıldı. NATO üyesi 16 ülke devlet ve hükümet başkanları "orta ve orta-kısa menzilli füzelerin imhası" anlaşması sonrası Mayıs ayında gerçekleşmesi beklenen Reagan-Gorbaçov Moskova buluşması öncesi biraraya geldiler.

8 Aralık'ta Washington'da imzalanan, nükleer silahların bir kısmının imhasını başlatan INF anlaşması gerçek silahsızlanma yolunda ilk adım oldu. İnsanlık tümüyle silahlardan arındırılmış bir dünyaya giden yolda atılan bu adımı destekler ve dünya barış güçleri anlaşma arkasından oluşan yumuşama ortamının gelişmesi yolunda girişim ve aktivitelerini artırırken, ABD kaynaklı askersel-sanayi kompleksi ve militarist çevreler süreci geri döndürme yolunda çabalarını arttırdılar.

Özellikle Avrupa'yı tehdit eden orta menzilli nükleer füzelerin imhası bazı NATO üyesi ülkelerde sözde nükleer silahlarda doğan boşluğu doldurma çabalarını arttırdı. Ancak NATO üyesi ülkeler INF ile başlayan silahsızlanma yumuşama sürecinde nükleer silah politikalarını tekrar tartışmak, gözden geçirmek durumunda kaldılar. Üye ülke hükümetleri, parlamentoları, partileri INF anlaşması arkasında yoğun tartışmalara tanık oldu. Avrupa barış güçlerinin ardıcıl çabaları, Sovyetler Birliği ve sosyalist ülkelerin sistemli barış ve silahsızlanma önerileri artık INF sonrası oluşan süreçte yer yer dünün soğuk savaş ve silahlanma yanlılarını dahi yeniden düşünmeye zorladı.

Mart ayı başında toplanan NATO Zirvesi, "INF Anlaşması sonrasında NATO" sorusuna yanıt vermek üzere toplandı. Zirvenin bir özelliği de 1966 yılında NATO'nun askeri kanadından çekilen Fransa'nın da katılımıydı. INF anlaşmasını onayladıklarını bir kez daha topluca dile getiren NATO üyeleri, NATO'nun gündeminde duran, militarist çevrelerin körüklediği yeni nükleer silahlanma planlarında, silahların moderinizasyonunda ortak bir karara varamadan dağıldılar.

Böylece INF anlaşması sonrasında "kısa menzilli nükleer füzelerin modernizasyonu ve arttırımı" konusunda görüş birliğine varamayan NATO üyeleri ortak bildiride birkaç kez yer alan ifadeleri ile Moskova buluşması öncesi asıl ihtiyaç duydukları "birlik ve beraberliklerini" vurgulayarak aslında aralarında oluşan farklı görüşleri ortaya koydular.

INF ile başlayan süreçte insanlığın ve tüm barış güçlerinin beklentileri yeni adımların atılması, silahsızlanma sürecine ara verilmemesi. NATO zirvesi bu beklentilere yanıt verememesi ve ayrıca selamladıkları INF anlaşmasının ve başlayan yumuşama sürecinin doğasına ters "nükleer caydırıcılık stratejisine devam" kararı ile askersel-sanayi kompleksinin silahsızlanma önünde en büyük engel olduğunu bir kez daha göstermiş oldu.

Balkan ülkeleri dışişleri bakanları toplandı

24-26 Şubat tarihleri arasında Yugoslavya'nın başkenti Belgrad'da Balkan Ülkeleri Dışişleri Bakanları toplantısı yapıldı. Balkan ülkeleri konferansı önerisini bundan yaklaşık bir yıl önce 6 Nisan 1987'de Belgrad televizyonunda yaptığı bir konuşma ile o dönemki Yugoslavya dışişleri bakanı, bugünkü başbakan yardımcısı Raif Dizdareviç yapmıştı.

İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ilk kez Balkan ülkeleri dışişleri bakanları Belgrad'da Yugoslavya'nın girişimi ile biraraya gelmiş oldular. Kaldı ki 2. Dünya Savaşı öncesinde tüm girişimlere rağmen Balkan ülkelerinin altısını biraraya getiren bir ortak toplantı başarılamamıştı. 24-26 Şubat tarihleri arasında Arnavutluk, Bulgaristan, Romanya, Yugoslavya, Yunanistan ve Türkiye dışişleri bakanları ve yetkilileri biraraya geldiler.

Yugoslavya önerisini yaptıktan sonra, öneri tek tek Balkan ülkelerinden destek görerek gerçeklik haline geldi. Ancak ülkeler arasında karşılıklı çok sayıda ikili sorunların varlığı yıl boyunca tartışılmıştı. Yugoslavya yaptığı açıklamalarda, görüşmelerde ikili sorunları gündeme getirmemek, amacın "Balkanlar'daki siyasi havanın iyileştirilmesi ve Avrupa işbirliğinin geliştirilmesine katkıda bulunmak" olduğunu açıkladı. Özellikle Balkan dışişleri bakanları konferansında "Balkanlar'ın nükleer silahlardan arındırılması" sorunu gündemin başında idi.

Ancak bilindiği gibi Balkanlar'ın nükleer silahlardan arındırılması Varşova paktı üyesi ülkelerin önerisidir. Türkiye ve Yunanistan ise NATO üyesi olup topraklarında nükleer silahları bulunduran Balkan ülkeleridir. Ancak son zamanlarda NATO ve buna bağlı olarak Türkiye'ye yeni nükleer yükümlülükler sorunu INF anlaşmasından sonra yoğun bir biçimde gündeme gelmiştir. Türkiye'nin NATO'nun moderinizasyon programı içindeki yeri, ordunun yeni silahlarla donanımı, Pentagon raporu ile NATO'nun etki alanını geliştirme yönünde Türkiye'ye konumlandırılması istenen yeni nükleer silahlar, üsler vb. konuları...

Balkan dışişleri bakanları toplantısı sırasında tam da Balkanlar'ı nükleer silahlardan arındırma çabaları sözkonusu iken Dışişleri Bakanı Mesut Yılmaz'ın "Balkanlar"ı nükleer silahlardan arındırma girişimine şüphe ile baktığı" yolundaki açıklamaları Türkiye'nin daha önce yaptığı "yeni nükleer yükümlülükler istemiyoruz" yönündeki açıklamaların bir kez daha ciddi olmadığını ortaya koydu. Mesut Yılmaz NATO'nun dışında, Türkiye'nin bağımsız olarak, halkımızın çıkarları doğrultusunda davranamayacağını bir kez daha ifade etmiş oldu. Oysaki özellikle ABD ve SSCB arasında imzalanan "orta ve orta-kısa menzilli nükleer füzelerin indirimi" anlaşması sonrasında dünyada ve Avrupa'da meydana gelen yeni nitelikte bir durumun yarattığı olumlu süreçte Avrupa'nın ve Balkanlar'ın nükleer silahlardan arındırılması için daha elverişli koşullar oluşmuştur. Bugünkü koşullarda askeri ittifakların varlığı Avrupa'yı ve tüm dünyayı nükleer silahlardan arındırmak gibi ciddi sorunların karara bağlanmasına engel olmaz, olamaz.

Bunun dışında Belgrad'da Türkiye ve Bulgaristan arasında bir protokol imzalandı. "Dostluk protokolü" denilen ve Bulgaristan ve Türkiye dışişleri bakanlarının imzaladığı protokolde, iki ülke arasındaki ilişkilerin düzeltilmesine yönelik olarak bir "karma çalışma grubunun" oluşturulması, Türkiye ve Bulgaristan dışişleri bakanlarının belirli aralıklar la karşılıklı ziyaretlerde bulunmaları, ikinci bir çalışma grubu ile iki ülke arasında değişik alanlarda işbirliğinin araştırılması yer aldı.

Hiç şüphesiz böyle bir protokolle iki ülke arasındaki sorun çözümlendi sonucu çıkarılamaz. Kaldı ki iki ülkenin açıklamaları da bu yöndedir. Karşılıklı görüşmeler ve diyalog yönünde bir ve ilk adım atılmıştır. Ancak süreci geliştirmek gerici, şovenist politikayı da saklı tutarak mümkün olamaz. Bu nedenle gerici basının şoven edebiyatı tam da bu görüşmeler sırasında dikkat çekicidir ve M.Yılmaz her nedense sürekli olarak "Bulgaristan konusunda temel görüşlerimiz değişmemiştir" fikrini açıklamalarında sürekli vurgulamıştır.

Balkan Dışişleri Bakanları Konferansı, tek tek ülkeler arası sorunların karşılıklı tartışma ve diyalog yoluyla çözümlerinin bulunabileceğini, dünyamızın bugünkü koşullarında bunun en gerçekçi yol olduğunu bir kez daha göstermiştir.

Toplantı sonucunda yayınlanan ortak bildiride "Bazı balkan ülkeleri arasındaki ikili ilişkilerdeki olumlu gelişmelerin memnuniyet verici olduğuna" değinilirken bu yıl içinde Balkan ülkelerinin ekonomi ve ticari işlerden sorumlu bakanlarının Türkiye'de, ulaştırma bakanlarının Yugoslavya'da, sanayi uzmanlarının Romanya'da ve çevre sorunlarıyla ilgili uzmanların Bulgaristan'da toplanmaları önerildi.

Kıbrıs başkanlık seçimlerini AKEL'in desteklediği Vasiliu kazandı

Kıbrıs'ta devlet başkanlığı seçimlerini Kıbrıs Emekçi Halkının İlerici Partisi (AKEL) ve ilerici, demokrat güçlerin desteklediği Yorgo Vasiliu kazandı. İlk tur seçimlerde yeterli oyu sağlayamayan dört aday arasından bağımsız olarak seçimlere katılan Vasiliu ve Demokratik Birlik Partisi başkanı Glafkos Klerides ikinci tur seçimlere katıldı.

Kıbrıs'ta iki dönem cumhurbaşkanlığı yapan Demokratik Parti lideri Spiros Kipriyanu ve Vasos Lissarides ikinci tur seçimlere kalamadı. Bugüne kadar uyguladığı katı, gerilim yanlısı ve gerici politikayla Kıbrıs sorununun çözümünde hiç bir adım atamayan Kipriyanu'nun birinci turda elenmesi Birleşmiş Milletler çevrelerinde "Kıbrıs sorununun çözümünde umut verici" olarak değerlendirildi.

Kıbrıs Emekçi Halkının İlerici Partisi AKEL'in Kıbrıs sorununun çözümüne yaklaşmasında 16. Kongre'de çizdiği görev "sorunun aşılmasında BM kararları, zirve anlaşmaları ve Sovyetler Birliği'nin önerileri çerçevesinde barışçı, adil, karşılıklı olarak kabul edilebilir ve gerçekleşebilir bir çözüm bulma yolunun açılması" idi. AKEL bu hedef ve ilkeler doğrultusunda Kıbrıs sorununa çözüm bulmaya çalışacak bir başkanın seçilmesinde Yorgo Vasiliu'yu destekledi. Vasiliu, sorunun BM çerçevesinde çözülmesinden yana ve Sovyetler Birliği'nin sorunun çözümünde uluslararası bir konferansın toplanması çağrısını onaylıyor.

Sovyetler Birliği'nin Kıbrıs sorununun çözümü için uluslararası bir konferansın toplanması yolundaki önerisinin gerçekleşmesi için bugün düne göre Kıbrıslı ilerici güçlerin olanakları daha geniştir.

Bugün Kıbrıs'ın toprak bütünlüğü, bağımsızlığı ve bağlantısızlığı temelinde iki toplumun barışçıl girişimleri, uluslarası bir forumda Kıbrıs sorununun BM gözetiminde çözümü için her iki toplumdaki ilerici, barış yanlısı güçlerin çabaları bölge ve dünya barışının güçlenmesine de katkıda bulunacaktır.

..DÜNYA'dan...DÜNYA'dan...DÜNYA'

kısa haberler

..DÜNYA'dan...DÜNYA'dan...DÜNYA'

• *Avrupa Topluluğu Amerikan dışişleri bakanlığına gönderdiği bir notada ABD'de hazırlanan ve sosyalist ülkelere ihracatın cezalandırılmasını da içeren dış ticaret yasa tasarısını eleştirdi. Notada sözkonusu yasa tasarısı ile, ABD'nin kendi toprakları dışında bir takım haklar iddia ettiği belirtiliyor ve Avrupa Topluluğunun bunu kabul edemeyeceği dile getiriliyor. Taslak, yasa uyarınca sosyalist ülkelerle ticareti ABD tarafından konan kısıtlamalara uymayan kuruluşların ABD'ye ihracat yapmalarının iki ile beş yıl süreyle yasaklanmasını öngörüyor.*

• *Politik cinayetlerin hızla tırmandığı Kolombia'da, Yurtsever Birlik adlı sol koalisyonun önde gelen liderlerinden biri daha, sağcı ölüm tugayları tarafından öldürüldü. Yurtsever Birlik liderlerinden Karlos Gonima'nın öldürülmesiyle, yıl başından bu yana katledilen Yurtsever Birlik taraftarlarının sayısı 15'e yükselmiş oldu.*

• *Irkçı Güney Afrika birlikleri, savaş uçakları eşliğinde Angola'nın güneyine yeni bir saldırı daha düzenledi. Angola haber ajansının verdiği bilgiye göre, ırkçı rejimin saldırısı, aralarında kadın, çocuk ve yaşlıların da bulunduğu çok sayıda sivilin ölümüne yol açtı. Güney Afrika'nın ağır silahlar da kullandığı saldırısı Angola güçlerince geri püskürtüldü.*

• *İsrail birlikleri ve Israil destekli sözde Güney Lübnan ordusuna bağlı milisler, işgal altındaki Lübnan'da 31 yerleşim biriminde halka saldırdı. Saldırılar sırasında İsrail ve işbirlikçisi güçler, BM kuvvetlerine bağlı 7 kontrol noktasını da ele geçirdi. Öte yandan, İsrail'de Barış ve Eşitlik İçin Demokratik Cephe adlı örgüt, Arap ya da yahudi, İsrail'in tüm barışçı insanlarını, İsrail'in işgalci politikasına karşı çıkmaya çağırdı.*

• *Güney Afrika'da çok sayıda piskopos, ülkede ırk ayrımına karşı 18 örgütün kapatılmasını protesto ederlerken gözaltına alındı.*

• *İngiltere'de binlerce eğitimci ve sendikacı parlamento önünde bir gösteri yaparak eğitimle ilgili yeni yasa tasarısını protesto ettiler. Göstericiler şu anda Avam Kamarası'nda görüşülmekte olan yasa tasarısının eğitimde fırsat eşitsizliğini artıracağını belirttiler.*

• *Sosyalist ülkeler komünist ve işçi partileri merkez komitesi sekreterleri Küba'nın başkenti Havana'da toplandılar. Uluslararası sorunların görüşüleceği toplantının açış konuşmasını Küba Komünist Partisi Merkez Komitesi 2.Sekreteri Raul Castro yaptı. Raul Castro konuşmasında, toplantının insanlığın geleceği açısından belirleyici bir dönemde toplandığını işaret etti ve silahsızlanma doğrultusunda atılan adımların gelişmekte olan ülkelerin ekonomilerinin istikrar kazanmasına yardımcı olacağını, silahsızlanmayla elde edilecek olanakların üçüncü dünyanın ivedi sorunlarının çözümü için kullanılabileceğini söyledi.*

• *Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, Filistin Kurtuluş Örgütü'nün New York'taki temsilciliğinin kapatılması kararına karşı çıktı. Birleşik Amerika'nın FKÖ tömsilciliğini kapatmak istemesi üzerine Genel Kurul'da iki karar tasarısı kabul edildi. Kararlarda, temsilciliğin kapatılması halinde Uluslararası Adalet Divanı'na başvurulacağı kaydedildi. 143 ülke alınan kararlar lehine oy kullanırken ABD oylamalara katılmadı. İsrail ise oylamalardan birine katılarak karşı oy kullandı.*

• *Zimbabve'nin başkenti Harare'de "Güney Afrika ülkelerinde çocukların yaşamları ve gelişmeleri" konulu bir uluslararası konferans toplandı. Konferensta, Angola ve Mozambik'te her 4 dakikada bir çocuğun ölmekte olduğu ve bunun başta gelen nedeninin de ırkçı Güney Afrika'nın sürdürdüğü saldırılar olduğu belirtildi. Afrika Ulusal Kongresi Başkanı Oliver Tambo, konferansta yaptığı konuşmada, Güney Afrika rejiminin bölgede istikrarı bozan politikası nedeniyle, bölgede ölen çocuk sayısında artış olduğunu, ırkçılığın insan haklarının çiğnenmesinin yanısıra çocuklara karşı açılmış bir savaş olduğunu söyledi. Afrika, Avrupa ve Kuzey Amerika'dan 200 kadar aydın, yazar ve sanatçının katıldığı konferansta Afrika'nın güneyindeki çocukların korunması için uluslararası etkin önlemler alınması istendi.*

• *Guatemala Ulusal Barış komisyonu, hükümetin ülkenin tüm politik ve toplumsal güçleriyle diyalog içine girmesini istedi. Guatemala Ulusal Barış Komisyonu yapılacak görüşmelerle ordu ile ulusal kurtuluş hareketi arasında silahlı çatışmalara son verilmesini önerdi ve bunun, bölgede imzalanmış bulunan barış anlaşmasına da uygun düşeceğini bildirdi. Guatemala'da 11 demokratik kuruluş da ortak bir açıklama yayınlayarak, ülkede gerici güçlerin terör eylemlerinin arttığına, sendikaların, öğrenci örgütlerinin ve insan haklarını savunan grupların liderlerinin kaçırıldığına dikkat çektiler.*

Sol Birlik Açıklaması

İNSANLIK ONURU İŞKENCEYİ YENDİ

Baştarafı 1. sayfada

Ne ki, tüm siyasi tutuklu ve hükümlülerin Diyarbakır Askeri Cezaevi'nde somutlanan bu ortak başarısı, rejimin 8 yıldır uyguladığı baskı ve zorbalığın, tüm depolitizasyon çabalarının kendi kaçınılmaz sonunu önlemeye yetmeyeceğini gösteriyor.

Sol BİRLİK

İŞÇİ HAREKETİNİ GÜÇLENDİRMEK

Baştarafı 1. sayfada

Kuşkusuz, Türk Iş'in önüne koyduğu eylem programı zorlu mücadeleler gerektiriyor. Demokrasi mücadelesinin bu en önemli ve sonuç alıcı alanında şimdi en çok ihtiyacı duyulan, hareketin birlik ve kararlılığın adım adım yükseltilmesidir. Bunun için, başta sendikalararası güçbirliğinin artırılması, barış ve demokrasi güçlerinin işçi hareketine destek ve dayanışmasının güçlendirilmesi gerekiyor. Işçi eylemine gösterilecek dayanışma demokrasinin kazanılması mücadelesinin ayrılmaz parçasıdır.

Yeni işçi eylemlerine bu anlayışla hazırlanmak gerekiyor. Güçlü bir işçi hareketi güçlü bir demokrasi hareketi demektir.

Öğrenciler derneklere yönelik baskılara karşı çıkıyor

Başı 1. sayfada

larda, Ankara'da bir çok öğrenci derneği yöneticisi gözaltına alınırken, Izmir'de de ülke çapında 37 derneğin yöneticisi olan 52 öğrenci üniversite sorunlarının görüşüldüğü toplantı sonrası gözaltına alındı. Toplantı yaptıkları gerekçesiyle Izmir'de 4 dernek valilik tarafından kapatıldı. Ankara Hacettepe yurtlarında 40'ı aşkın öğrenci bir "operasyonla" gözaltına alındı. Gözaltına alınan öğrenciler işkence gördüler.

Gelişmeler üzerine Ankara'daki öğrenci dernekleri bir basın toplantısı düzenleyerek dernekler üzerindeki baskıları kınadılar. Gözaltına alınan arkadaşlarına siyasi poliste işkence de yapıldığını söyleyyen dernek temsilcileri, "Öğrenci gençliğin antifaşist, anti emperyalist mücadele geleneğinde aldığımız güçle, derneklerimiz üzerinde oynanan bu oyunları bozacağımızı bir kez daha ifade etmek isteriz. Üzerimizdeki baskılar, bize

yönelen ışkenceler, arkadaşlarımıza sorgu odalarında yöneltilen ajanlık teklifleri ve üniversitelerde son dönemde yoğunlaşan polis-idare işbirliği kararlı tutumumuzu geriletmeyecektir. Öğrenci gençlik haklı ve meşru zeminde yüselttiği sesiyle, demokrasi mücadelesinde, tüm diğer demokrat güçlerin yanındaki onurlu yerini sonuna dek korumaya kararlıdır. Baskılar sürdüğü sürece eylemliliğimiz sürecektir." dediler.

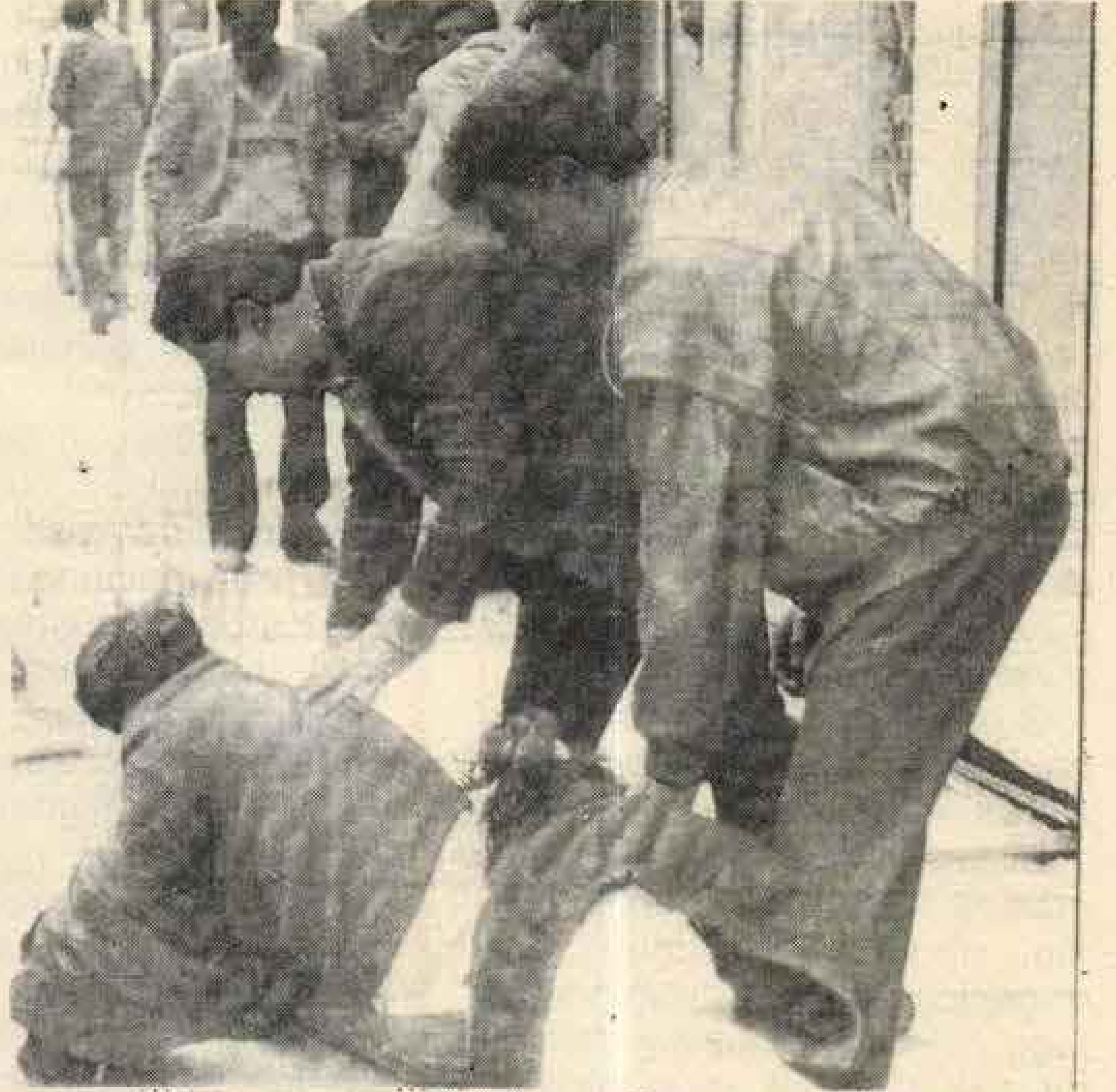
Basın toplantısında öğrenciler üzerindeki baskıların bitmeyecek gibi göründüğünü belirten Insan Hakları Derneği Genel Sekreteri Akın Birdal, da "Böylece toplumumuzdaki ekonomik ve toplumsal çöküş gizlenmek isteniyor. Halkın kendi düştüğü durumun farkına varmaması için bu gibi olaylar sürekli olarak gündemde tutulmak isteniyor. Yani, kısacası, öğrenci gençliğin toplumdaki yerini alması engellenmek isteniyor." dedi.

11 Mart günü de, ODTÜ, Gazi ve Ankara Üniversitesi öğrencileri yemek boykotu ve yürüyüşlerle öğrenci dernekleri üzerindeki baskıları yığınsal biçimde protesto ettiler. Eylemlerinde "YÖK'e hayır", "Paralı eğitime son", "Insanlık onuru ışkenceyi yenecek", "Yaşasın Özerk demokratik üniversite mücadelemiz" diye slogan atan öğrenciler yaptıkları ortak açıklamada şu görüşlere yer verdiler: "Son zamanlarda tutuklamalar ve gözaltına alınmalar, öğrenci gençlik üzerindeki baskıların ne kadar arttığını göstermektedir. Içeriye alınan arkadaşlarımıza yapılan baskılar ve işkencelerle, yasadışı örgütlerle ilişki içinde olduklarını kanıtlamaya çalışan mantığa son verilmesini istiyoruz. Son iki hafta içinde gözaltına alınan 25 arkadaşımızdan serbest bırakılmasını istiyoruz.

Bu baskıların amacı, duyarsız ve düşünemeyen bir gençlik yaratmaktır. Bu politika, okuldan atılmalar, gözaltına alınmalar, paralı-gerici eğitim ve zaten zor koşullarda okumaya çalışan biz öğrencilere peşpeşe yemek, kafetarya ve ulaşım fiyatlarına yapılan zamlarla uygulanmaktadır."

Kuşkusuz, rejim, toplumsal muhalefetin her alanında yükselen mücadelelere karşı olduğu gibi, demokratik gençlik hareketine, onun demokratik çıkışlarına, örgütlülüğünede düşmandır. Bu nedenle, demokrasi mücadelesinden gençliğin aktif bir unsur olarak yer alması "tehlikesine" karşı, öğrenci gençlik hareketini denetim altına almak istiyor, baskı ve tehdid kullanıyor. Derneklere saldırı bunun aracı oluyor.

Ancak, tüm saldırı ve baskılara karşın, öğrenciler büyük özveriyle kurdukları ve geçtiğimiz yıl yığınsal direnişlerle sahip çıktıkları derneklerini korumakta kararlılar. Son gelişmeler de bunu gösteriyor. Öğrencilerin derneklerini korumadaki çabaları, şimdi daha çok dayanışma gerektiriyor. Öğrencilerin demokratik örgütlerine yönelik saldırıları boşa çıkarılmalı, öğrenci gençlikle dayanışma güçlendirilmelidir. Bu, sonuçta barış ve demokrasi mücadelesini güçlendirecektir.

Diyarbakır Cezaevi'ndeki açlık grevi başarıyla sona erdi

Başı 1. sayfada

yasi tutukuların dayanışma grevleri izledi. SHP Mardin Milletvekili Adnan Ekmen ile Kars Milletvekili Mahmut Alınak da aynı amaçla Diyabakır'da açlık grevine katıldılar. Halkımızın yiğit evlatlarının insanlık onurlarını korumak için yükselttikleri ses, kısa zamanda beton duvarları aşarak yurt içinde ve dışında geniş yankılar uyandırdı.

Diyarbakır zindanlarında başlayan haklı, haklı olduğu kadar da onurlu direniş 11 gün sürdü. Zulme karşı direnişte Mehmet Emin Yavuz adlı bir yurtsever yaşamını yitirdi. Başbakan ve Adalet Bakanlığı tarafından siyasi tutukluların isteklerini kabul edildiğine dair açıklama yapılması üzerine, eylemlere son verildi.

Diyarbakır zindanlarında yurtsever insanlarımızın yaşamlarını ortaya koyarak giriştikleri son direniş, tutuklu ve hükümlü yakınlarının yılmak bilmeyen kararlı mücadeleleri ve geniş demokrasi güçlerinin zulme karşı direnenlere sağladığı destek, faşist diktatörlüğe geri adım attırdı. Cezaevlerindeki insanlık dışı uygulamalar bir kez daha kamuoyunda tartışıldı faşist rejimin halk düşmanı yüzü teşhir edildi. Kürt halkının varlığını inkar eden, onun dilini, kültürünü, müziğini yasaklayan ırkçı-faşist çevrelerin, tutukluların görüşmelerde Kürtçe konuşmalarına izin vermek zorunda kalmaları, aynı çevrelerin kirli suratlarına indirilmiş güçlü bir şamardır. "Oğlum ölse bile bu durum bizim ve tüm işkence görenler için bir zaferdir" diyen Yavuz'un annesi, bir gerçeğin altını çiziyordu.

Bu direnişler bir kez daha gösteriyor ki, temel hak ve özgürlüklre, ancak onlara sahip çıkıldığı zaman kavuşulur. Demokrasiye, temel hak ve özgürlüklere düşmen çevreler, kendiliklerinden hiçbir hakkın verilmesine razı olmazlar. Bu hak ve özgürlükler ancak mücadele ile alınır ve korunur.

Diyabakır eylemleri, Kürt halkının baskılar karşısında sinmediğinin, zulme ve sömürüye karşı mücadelede kararlı olduğunun da kanıtıdır. Onyıllardır halklarımızı işkence, zulüm ve terörle yıldırmaya çalışanlar amaçlarına ulaşamadılar, ulaşamazlar.

Cezaevlerinde yıllardır süren mücadele sonucu tek tip elbise zorunluluğu kaldırıldı

Nevroz, baskı ve zulme karşı direnişin sembolüdür

Kürt, Fars, Beluci ve Afgan halkları 21 Mart'da geleneksel bayramları olan Newroz'u kutlamaya hazırlanıyorlar. Newroz'un kelime anlamı **"yeni gün"**'dür. Newroz Bayramı aynı adı taşıyan bir efsaneden doğuyor. Efsane şöyledir:

Zamanın birinde Dehak isminde bir hükümdar yaşarmış. Gaddarlığı ile ünlü Dehak, halka baskı yapar, zulüm uygularmış. Derken günün birinde hükümdarın her iki omuz başlarında birer yılan başı türemiş. Bundan telaşa kapılan Dehak hemen ülkenin dört bir yanına haber salmış, tüm münnecimleri, hekimleri yanına çağırmış ve derdine bir derman bulmalarını istemiş. Sonunda bunlardan biri her gün iki genç insanın (erkek) beyinlerini yılanlarına yedirmesini tavsiye etmiş.

Bunun üzerine Dehak'ın zulmüne yeni bir zulüm türü daha eklenmiş. Hükümdarın askerleri ülkeyi bir boydan bir boya dolaşmaya ve her gün iki tanesinin beynini yılanlara yedirmek üzere genç erkekleri toplamaya başlamışlar. Bu durum halk kitleleri arasında var olan tedirginliği, rahatsızlığı daha da artırmış. Günden güne büyüyen, kabaran bir öfkeye kaynaklık eder olmuş. Dehak'ın yaptıklarını benimseyenlerden biri de gençleri öldürüp beyinlerini yılanlara yedirmekle görevli kişiymiş. Bu görevli, her gün iki yerine bir genci öldürmüş, birinin ise kurtulmasına yardımcı olmuş. Kurtulan gençler ülkenin erişilmesi güç dağlık ve ormanlık bir köşesine kaçarak orada yaşamaya devam etmişler. Sayıları günden güne artmış. Bir süre sonra aynı gençler el ele verip Dehak'a karşı savaşmaya başlamışlar. Zaten halkın kin ve nefreti gittikçe büyüyor, sabrı taşıyormuş. Sonunda demirci ustası ***Kawa****, halkı örgütleyip bilinçlendirerek harekete geçirmiş. Dehak'ın askerleri, muhafızları ayaklanan kitleler karşısında tutunamamış, dağılmışlar. Gaddar hükümdarı ele geçiren Kawa gürzünü onun başına indirmek süretiyle beynini dağıtmış.*

O gün bugündür de halk, Dehak'tan kurtuluş gününü bayram olarak kutluyor.

Dikkat edilirse Newroz'un doğmasına kaynaklık eden, baskının, sömürü ve zulmün sona ermesidir. Newroz, iyiliğin kötülüğe galebe çalmasının ifadesidir. Onun, soğuk kış günlerinin sona erdiği, karın erimeye ve bahar günlerinin gelmeye başladığı bir tarihe rastlaması da tesadüfi değil, içeriğe uygun bir zamanlamadır. Öte yandan Dehak'a karşı zaferin, bir emekçi olan demirci ustası Kawa'nın öncülüğünde gerçekleşmiş olması ise yine onun anlamını daha bir zenginleştiriyor. Bu, Newroz efsanesini benzeri öteki bir çok efsaneden ayıran niteliksel bir farktır.

Newroz günlerinde halk en güzel giysilerini giyer, süslenip püslenir ve dere boylarına, çeşme başlarına iner. Orada türküler söylenir, govend çekilir, kardeşlik ve dostluk ilişkileri güçlendirilir.

Bölgedeki birçok halkın ortak bir kültürel değeri olmakla birlikte, Newroz'a en fazla Kürt halkının sahip çıktığını, onu yaşatmak istediğini söylemek abartma olmaz. Bu da Kürt halkının, yüzyıllardan bu yana ağır baskılarla, terörle yüz yüze yaşamasından ileri geliyor. Kürt halkı açısından Newroz, sadece eski bir geleneği sürdürmeyi, Dehak'ın zulmünden kurtulmuş olmanın sevincini dile getirmeyi ifade etmiyor. O, bu halkın günümüzde bağlı tutulduğu kölelik zincirlerini kırmanın da bir aracı olma rolüne sahiptir. Newroz, Kürt halkı açısından günümüz Dehak'larının zulmünden kurtulmayı, özgür bir geleceğe kavuşmayı sembolize ediyor.

Ne var ki, Kürt halkı günümüzde öteki ulusal ve demokratik haklarını kullanamadığı gibi, geleneksel bayramı Newrozu da serbestçe kutlayamıyor. Bu halkı baskı altında tutanlar, onun temel hak ve özgürlüklerini gasbedenler buna izin vermiyorlar.

Özellikle Türkiye'de bu baskılar uç noktaya vardırılmıştır. Yıllardır Kürt ulusunun varlığını inkar eden, onu yok etmek için her türden çabayı sarfedenlerin Newrozla ilgili olarak başka bir tavır içinde olmaları da zaten beklenemez.

Ancak tüm çabalarına rağmen egemen güçler, bu planlarında bugüne kadar başarıya ulaşamadılar, ulaşmaları mümkün de değil. Kürt halkı düşmanın baskılarına, terörüne karşı inatla kendi ulusal bayramına sahip çıktı, bundan sonra da sahip çıkacaktır. Newroz kutlamaları yıldan yıla yaygınlaşıyor, yığınsallaşıyor. Kürdistan köy ve kentlerinde insanlar onu şu veya bu şekilde kutlamaktan geri kalmıyorlar. Yurt dışında düzenlenen Newroz gecelerine her yıl katılanların sayısı onbinleri buluyor. Bu gün Avrupa'nın birçok ülkesinde Kürdistan'lı kitlenin nispeten az olduğu toplantılara bile yüzlerce, binlerce insanın katılması, onun ne ölçüde kitleselleştiğinin bir ölçütüdür. Tüm bu eylemler, Kürt halkının kurtuluş mücadelesine sağlanan bir katkı biçimine dönüşüyor.

Öte yandan Newroz günümüzde artık Kürt halkının saflarıyla sınırlı olmaktan çıkmış, uluslararası bir nitelik kazanmıştır. Türk devletinin baskı ve yasaklamalarına karşın Türk halkı, onun ileri ci ve demokratik güçleri arasında Newroza duyulan ilgi giderek artıyor. Devletin on yıllardır ördüğü şoven duvarlar hızla yıkılıyor ve hergün daha çok sayıda insan Newroz dahil Kürt halkının ulusal-demokratik haklarına sahip olması yolunda sürdürülen mücadeleye omuz veriyor. Bu da halklarımız arasındaki güven duygusunun pekişmesine, daha güçlü kardeşçe bağların gelişmesine katkıda bulunuyor. Avrupa'dan Avusturalya'ya ve Amerika'ya kadar pekçok ülkede insanlar Newrozun ne olduğunu biliyor, onu kutlama çalışmalarına fiilen katılarak Kürt halkıyla dayanışma içine giriyorlar.

Harcadıkları onca çabaya rağmen bugüne kadar Newrozu unutturmayı ve kutlamasını engellemeyi beceremediklerini görenler, son yıllarda yeni bir oyun tezgahlama çabası içersinde gözüküyorlar. Bu kez de Newrozun eski bir Türk bayramı olduğu yolunda propaganda yapılıyor. MİT'in "Anadolu Basın Birliği" ismiyle çıkardığı broşürlerden biri güya bu iddiayı kanıtlamaya ilişkindir. Elbette yıllardır Newroz kutlamalarını yasaklayan ve bu yasaklara uymadılar diye insanlara işkence eden, ceza yağdıran sıkıyönetim komutanlarına bildiriler yayınlatıp Newroz günlerinde dışarda ateşler yakmayı, hatta insanların toplu olarak birarada gezmelerini bile engellemeye kalkışanların bu iddialarının ciddiye alınır tarafı yok. Zaten kimse de üzerinde durup tartışmıyor. Aslında bu ve benzeri çabalar, Kürt halkına düşman güçlerin içersine düştükleri aczi, gülünç durumu sergilemeye hizmet etmekten başka bir işe yaramıyor.

Kuşkusuz bu politika sadece Kürt halkına değil, Türk halkına da zarar veriyor. Tüm Türkiye ve Türkiye Kürdistanı halklarımıza düşen görev, bu zorbalıklara, bu insanlık dışı uygulamaya karşı sessiz kalmamak, tavır almaktır. Newroza sahip çıkmak, onu kutlama çalışmalarına omuz vermek, bu doğrultuda atılması gereken adımlardan bir tanesidir.

Newroz kutlu olsun!

NEWROZ DIJİ ZORDESTİYÊ NİŞANA BERXWEDANÊ YE

Gelên Kurd, Fars, Beluci û Afgan xwe amededıkın ku, 21'ê Adarê da Newroz piroz bıkın. Mana Newrozê **"Roja Nû"** ye û jı efsaneki hatiye.

Gora vê efsaneyê, zemaneki bı navê **Dehak** hukımdarek hebûye û ew zulm û teda lı xelkê kıriye. Rojeki du mar lı ser mılê wi peyda bûne. Xeber şandiye çar aliyê welat; gazi lokman, hekım û mınecıman kıriye ku derman jı derdê wi ra bıbinın. Dawiyê qırar dıdın ku her roj mêjiyê du xortan bıdine maran.

Bı vi awayi ser zêrandınê, zulmek disa hatiye. Leşker ketıne nav welat, xortan komkırıne. Nereheti û hêrsên xelkê pır bûye. Jı wana yek ji serqesabê Dehaq bûye. Ew, cihê du heban, mêjiyê hebek bıriye. Yên dın ji azad kıriye. Xortên ku, xwe xılaskıri, xwe avêtıne çiyayên asê, nav darıstanên ku leşker xwe negıhinın wana. Roj bı roj hejmarên wan zêde bûye û hımber Dehaq dest bı şerê kırıne. Hostayê hesınker **KAWA** ji xelkê hışyar û rêzkıriye û qerewêl û leşkerên Dehak pêşayi gel teyax nedane, belav bûne. Kawa bı balyozê dı destê xwe serê Dehaq xıstiye û bela-bela kıriye.

Ev roja qedr û qimet, heya iro wek cejnek hatiye piroz kırın û iro ji tê pirozkırın.

Bala xwe mirov rınd bıde, ev roj dawiya kedxwariyê û zulmê ye. Serketına rındi, hımber xırabiyê ye. Pey zıvıstana sar û perişan, bıhar tê û Newroz ji rastê bıharê tê. Dı gel vê bı pêşengiya Kawayê hesınker hin qiymete vê rojê zêde dıke. Ev ji ferqiya wi yê efsanên dın a bijarte ye.

Roja Newrozê xelk kıncên xwe yê nû û rınd lı xwe dıkın, xwe dıxemılinın dıçıne bındarukan; lı wır dıbêjın, dıkenın, govendan dıgrın, bırati û dostiyê qehim û pêşta dıbın.

Newroz dewlemendiya gelên wi mıntıqê ne. Lê belê jı hemûyan bêtır gelê Kurd lê xwedi derdıkeve. Ev ji jı domkırına bındesti û zordestiya lı ser gelê Kurd tê. Jı aliyê gelê Kurd ev ajotına kevneşopiyek nine, şayiya xılasbûna jı bındestê Dehaqê zalım ji nine. Ew bûye haceteke şerê dıji koleti û neheqiyê. Newroz bûye sembola azadi û rojên bedew. Şer û xebatê diji Dehaqên zemanên iro.

Lê çı bıkın iro gelê Kurd mina heq û azadiyên demoqratik ên dın cejna Newrozê ji bı serbesti nıkare piroz bıke. Gelên serdest ên ku xelkê me dı bın nirê koledariyê da dıgrın, tucaran izin û mecal nadın ku, gelê Kurd bı serbesti Newroz piroz bıke.

Bı taybeti lı Tırkiyê ev gelek eyan e. Bı sedan sal e ku, hebûna me inkar dıkın, bı her cure zulm û qırkırına gelê me dıkın.

Lê heta nıha ewana bı temami negıhiştıne armanca xwe, nıkarın bıghijın ji. Gelê Kurd hember gışt hoviti û terorê xwedi cejna netewi derket, jı vê şunda ji wê her bıde jiyandın. Piroziya Newrozê her sal geş dıbe, pırtır insan lı Newrozan da beşdar dıbın. Lı gund û bajarên Kurdıstanê da gora şertan newroz piroz dıkın.

Lı derveyi welat bı deh hezaran kes dı piroziya Newrozê da beşdar dıbın.

Jı aliyê dın cejna Newrozê dı roja iroyini da lı nav sinorên Kurdıstanê derketiye. Sur û bendên nıjadperestan hatiye hılweşandın. Hersal hin zêde kes pıştgıriya xwe bı gelê Kurd va, dı van rojan da eşkere dıke. Ev pıştevani, bıratiya gelan pêşta dıbe.

Lı Ewrûpayê, Avusturalyayê bıgre heta Emeriqayê, êdi gelek insan derheqa Newrozê hin tıştan dızanın. Beşdarê cıvin û şahiyan dıbın, gelê Kurd ra bı xurti pıştgıri dıkın.

Wezifa gelên Tırkiyê Kurdıstana Tırkiyê ev e ku, hember vê zêrandın û kırınên diji insaniyeti dıvê bê deng neminın. Dıji vê karê kırêt derkevın. Jı wana yek ji xwedi derketına Newrozê, pıştgıriya pirozkırına wi ye.

Newroz piroz be!

VA YE NEWROZA ME BI XÊR TÊ

Wê çıqas başba,
Eger me kaniba
Çiya û baniyên xwe
Gund û bajarên xwe
Bı agırên Newrozê
Bı govendên rengin
Bı keskesoran bıxemılandana..

Wê çıqas başba,
Eger gelê me kaniba
Cejna xwe ya netewi
Bı azadi
Bı serbesti
Pirozbıkıra...

Wê çıqas başba,
Eger gelê me
Xudanê cejna xwe ba
Xudanê navê xwe ba
Xudanê Kurdıstana xwe ba...

Bo yekıtiya me
Bo serketına me
Bo azadiya me
Pirozbe Newroz!
Pirozbe Newroz!

GUNDİ